

By nieznane znanym się stało: wyjątkowa wystawa w DKP

We wtorek, 5 września w Domu Kultury Polskiej w Wilnie po raz pierwszy zaprezentowana została wystawa „Podróż w nieznane z Instytutem Polonika”.

„Poprzez tę wystawę chcemy pokazać, jak wiele łączy Polskę i inne kraje na świecie, ale także jak wiele łączy Polskę i Litwę” – powiedział podczas wernisażu Konstanty Radziwiłł, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie. Wilno nieprzypadkowo jest miejscem ekspozycji, bowiem właśnie w tym mieście Instytut Polonika realizuje wiele projektów badawczo-konserwatorskich, o których opowiada także prezentowana wystawa. »6

Festiwal „Stara Białoruś” w Nowej Wilejce

»7

Straty wojenne Polski podczas II wojny światowej

»11-13

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

**Birbynių g. 4a, 02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel./fax 260 84 44**

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt).

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski (ds. online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Sekretarz redakcji:
Liucija Stankevičiūtė
(l.stankeviciute@kurierwileński.lt)

Dziennikarze: Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik, Justyna
Giedrojć, Rajmund Klonowski, Ilona
Lewandowska, Anna Pieszko, Antoni
Radczenko, Witold Janczyz,
Marian Paluszkiwicz — fotoreporter

Dział Promocji: Andrzej Podworski —
prenumerata (tel. 260 84 44, kolport@
kurierwileński.lt), Jolanta Balkiewicz —
reklama (tel. 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: VšĮ „Kurier Wilenski“
Druk: VšĮ „Vilnijos žodis“

Nakład: 3000 egz.

*Materiałów niezamówionych redakcja nie
zwraca. Zastrzeżenie o prawie
do skracania i adiacji tekstów.
Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.
Opinie Czytelników zawarte w ich listach
nie zawsze są zbiteżne z opinią redakcji.*

Redaktor dyżurny: Alicja Klonowska,
Apolinary Klonowski

DZIENNIK NALEŻY DO
EUROPEJSKIEGO
STOWARZYSZENIA GAZET
CODZIENNYCH
MNIJSZOŚCI
NARODOWYCH

Fundacja
**POMOC POLAKOM
NA WSCHODZIE**
im. Jana Olszewskiego

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
w ramach konkursu Polonia i Polacy
za Granicą 2023.

Publikacja wyraża jedynie poglądy autorów
i nie może być utożsamiana
z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Ministrów
i Fundacji „Pomoc Polakom na Wschodzie”
im. Jana Olszewskiego.

Szczyt Inicjatywy Trójmorza w Bukareszcie

Justyna Giedrojć

W Bukareszcie odbywa się 8. Szczyt i Forum Biznesu Inicjatywy Trójmorza, w którym udział biorą m.in. prezydent Litwy Gitanas Nausėda oraz prezydent RP Andrzej Duda.

Głównymi tematami tegorocznego szczytu są dalsze wsparcie dla Ukrainy i pomoc w odbudowie zniszczonej infrastruktury. Omówiony zostanie również dalszy rozwój infrastruktury i łączności na europejskiej osi północ-południe. Uczestnicy szczytu omówią strategiczne projekty infrastrukturalne w regionie, współpracę w dziedzinie energetyki, gospodarki i cyfryzacji oraz dalszy rozwój inicjatywy.

IDEA STWORZENIA GRUPY WEWNĄTRZ UE

— Inicjatywa Trójmorza powstała w 2015 r. z inicjatywy prezydenta RP Andrzeja Dudy. Właśnie przywódca Polski nakreślił ideę stworzenia grupy wewnątrz Unii Europejskiej, która miałaby się zajmować sprawami nie tyle politycznymi, co bardziej współpracą w dziedzinach energetyki, sportu, komunikacji cyfrowej i podobnych kwestiach. Od tego czasu odbyło się siedem spotkań z udziałem 12 krajów UE położonych pomiędzy Adriatykiem, Bałtykiem i Morzem Czarnym. Na poprzednim spotkaniu w Rydze status obserwatora specjalnego, partnera uczestniczącego dostała Ukraina. Nie została

członkiem tego zrzeszenia, ponieważ jednoczy ono kraje unijne — wyjaśnia „Kurierowi Wileńskiemu” Aleksander Radczenko, publicysta, prawnik, doradca przewodniczącej Sejmu RL.

RUMUNIA PO RAZ DRUGI GOSPODARZEM SZCZYTU

— Rumunia już w 2018 r. gościła grupę krajów Inicjatywy Trójmorza i jest prawdopodobnie jednym z najbardziej zaangażowanych w inicjatywę krajów. Celem szczytu w Bukareszcie jest przede wszystkim podkreślenie znaczenia regionalnego bezpieczeństwa i stabilności, głównie z uwagi na wojnę, która trwa w Ukrainie. Biorąc pod uwagę, że w samej Inicjatywie Trójmorza są różne kraje, w tym kraje dosyć sceptycznie nastawione wobec Ukrainy, jak Węgry czy zajmująca stanowisko neutralne Austria, to oczywiście spotkanie ma duże znaczenie, jeśli chodzi o chęć zbliżenia stanowisk krajów Inicjatywy Trójmorza i w ogóle krajów UE w kwestii Ukrainy. Chodzi zwłaszcza o pomoc Ukrainie, odbudowę struktury cywilnej, wsparcie wojskowe, dyplomatyczne — zaznacza Radczenko.

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE

— Jednocześnie wojna w tym kraju niesie spore wyzwania, jeśli chodzi o nasze bezpieczeństwo energetyczne. Wiadomo, że z rosyjskiej ropy naf-

towej i gazu większość krajów należących do Inicjatywy Trójmorza już zrezygnowała albo mocno ograniczyła dostawy. Dlatego potrzebna jest współpraca tych 12 krajów we wsparciu niektórych państw na drodze do zrezygnowania z zakupu rosyjskich surowców. Jest to ważne spotkanie z różnych względów — wsparcia dla Ukrainy, naszego bezpieczeństwa energetycznego. Litwa jest mocno zaangażowana w inicjatywę. Świadczy o tym udział w spotkaniu prezydenta Gitanasa Nausėdy jak też fakt, że w przyszłym roku 9. szczyt Inicjatywy Trójmorza odbędzie się w Wilnie — mówi Aleksander Radczenko.

PLATFORMA WSPÓŁPRACY PREZYDENTÓW

Członkami Inicjatywy Trójmorza, platformy współpracy prezydentów są: Austria, Bułgaria, Chorwacja, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Polska, Rumunia, Słowacja, Słowenia, Węgry. Idea, która im przyświeca: Im silniejsza Europa Środkowa jako część UE, tym silniejsza Unia Europejska. Pierwsze spotkanie inicjatywy miało miejsce 29 września 2015 r. w Nowym Jorku na marginesie Zgromadzenia Ogólnego ONZ, natomiast formalny I Szczyt Inicjatywy Trójmorza odbył się 25 sierpnia 2016 r. w Dubrowniku. Strategicznymi partnerami inicjatywy są Niemcy, USA oraz KE. ■

Jak zapowiadają stołeczne władze, w Wilnie wraca stary tryb koszenia trawy, który był zmieniony w ubiegłym roku. Po wysłuchaniu opinii mieszkańców, trawa znowu będzie koszona w całym mieście **Fot. vilnius.lt**

Beatyfikacja Wiktorii i Józefa Ulmów. Msza św. i wystawa w kościele św. Piotra i Pawła

W związku z beatyfikacją Wiktorii i Józefa Ulmów oraz ich siedmiorga dzieci zamordowanych 24 marca 1944 r. przez Niemców za ukrywanie Żydów, Ambasada RP oraz Instytut Polski w Wilnie zapraszają w dniu 10 września o godz. 13.00 na Mszę św. w Kościele pw. św. Piotra i Pawła w Wilnie oraz do zapoznania się z wystawą plenerową „Śmierć za człowieczeństwo. Rodzina Ulmów”, przygotowaną przez Instytut

Pamięci Narodowej, Oddział w Rzeszowie.

Ekspozycja do 8 października prezentowana będzie na dziedzińcu Kościoła pw. św. Piotra i Pawła w Wilnie (...).

Podczas wojny Józef i Wiktorina Ulmowie przyjęli pod swój dach ośmioosobową grupę prześladowanych Żydów. Tuż przed świtem, 24 marca 1944 r., do Markowej nadjechali niemieccy żandarmi. Rozległy się strzały. W ciągu kilkunastu minut z rąk żandarmów zginęli wszy-

scy członkowie rodziny Ulmów oraz wszyscy ukrywający się Żydzi (...).

W 1995 r. Ulmowie zostali pośmiertnie uhonorowani tytułem Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata. W 2016 r. w Markowej otwarto muzeum ich imienia. Od 2018 r. w rocznicę tragicznych wydarzeń w Markowej, 24 marca, decyzją Prezydenta RP, obchodzony jest Narodowy Dzień Pamięci Polaków ratujących Żydów pod okupacją niemiecką. ■

Ambasada RP w Wilnie

Imieniny

7 września

Domasuła, Domasława, Gratusa, Melciora, Reginy, Ryszarda, Teodoryka

8 września

Adama, Adriana, Alana, Amona, Bratumiła, Euzebiusza, Marii, Nestora, Radosława, Serafyny, Teofila, Wioli, Zenona

Cytat dnia

„Z publicznych źródeł mogę wywnioskować, że mamy do czynienia z dynamicznym spadkiem. Rozpraszają się, przeprowadzają na inne terytoria, ktoś jedzie na wakacje do Rosji — lub podczas »wakacji« — jest ponownie werbowany przez inne kompanie wojskowe” — skomentował zmniejszenie liczby najemników grupy Wagnera na Białorusi litewski minister obrony Arvydas Anušauskas.

Liczba dnia

144 nowych wypadków zakażeń na COVID-19 odnotowano na Litwie we wtorek, 5 września.

Najszczęśliwsze życzenia urodzinowe drogiej i szanownej

Pani Janinie Gieczewskiej

składają członkowie Towarzystwa „Zawsze Wierni »Piątce«”. Życzymy radosnych, słonecznych dni, dobrego samopoczucia i pięknych pomysłów dla dobra naszej kochanej i legendarnej szkoły, a także zdrowia i dobrego nastroju!

Członkowie Towarzystwa Absolwentów „Zawsze Wierni »Piątce«”

Związkowcy solidaryzują się z Francuzami

6 sierpnia w Wilnie Litewska Konfederacja Związków Zawodowych (LPSK) i Federacja Związków Zawodowych Litewskiego Przemysłu (LPPSF) wyraziły solidarność z francuskimi związkami zawodowymi pod gmachem ambasady Francji. Francuscy liderzy związków zawodowych, w tym liderzy Federacji Górnictwa i Energii zrzeszonej w jednej z najważniejszych konfederacji związków zawodowych, Powszechnej Konfederacji Pracy (CGT), zostali aresztowani i oskarżeni po masowych protestach przeciwko reformie emerytalnej.

Związki zawodowe „górników” domagały się od rządu porzucenia planu zamknięcia funduszy emerytalnych dla pracowników sektora energii elektrycznej i gazu. Jest to uważane za ingerencję polityczną mającą na celu osłabienie ruchu protestacyjnego. Europejska Federacja Związków Zawodowych Służb Publicznych (EPSU) potępiła te działania jako atak na podstawowe wolności związków zawodowych i prawo do strajku. W geście solidarności z francuskimi kolegami, EPSU, ogólnounijne zrzeszenie związków zawodowych IndustriALLEurope i ETUC zorganizowały wspólny protest przed francuskim konsulem w Brukseli.

Organizatorzy akcji w Wilnie zadeklarowali, że aresztowania działaczy odbierają jako aktywne zniechęcanie do protestu oraz „narzędzie wprowadzania napięcia przez rządzących neoliberalów”.

Wielkie Kabiszki z odnowionym centrum kultury. Zdecyduje rada

Samorząd Rejonu Wileńskiego planuje odnowę i modernizację działu Wielofunkcyjnego Centrum Kultury w Niemen czynie we wsi Wielkie Kabiszki. Mowa o m.in. ociepleniu około 600 mkw. ścian zewnętrznych, cokołu, dachu, wymianę drzwi i okien zewnętrznych. Planowana jest także rozbudowa budynku i urządzenie dodatkowych pomieszczeń.

Obecnie budynek w Wielkich Kabiszkach oficjalnie przeznaczony jest do nauki, jego status ma się zmienić na budynek o przeznaczeniu kulturalnym. Już teraz służy jako punkt organizacyjny przy m.in. dożynkach i innych lokalnych przedsięwzięciach. Działa tu także jednostka Centralnej Biblioteki Samorządu Rejonu Wileńskiego. Rada Samorządu będzie głosować nad projektem na najbliższej sesji rady.

Wilno chwali się zmianami na górze Bouffałowej

Jak twierdzą władze stolicy, prace porządkowania góry Bouffałowej (lit. Tauro kalnas) nabierają tempa. Ma być ponad sto nowych drzew, krzewów i roślin. Budowany jest wiadukt dla pieszych, a obok powstaną ciche tereny rekreacyjne, plac zabaw i parking. Teren będzie dostosowany do różnych aktywności, w tym rekreacji zimowej i plenerowych wydarzeń kulturalnych. Planowana jest również budowa Narodowej Sali Koncertowej „Tautos namai” (pol. „Dom Narodu”) z tarasem na dachu. Prace nad salą koncertową rozpoczną się w przyszłym roku i zakończą się do końca 2026 r.

Diana Nausėdienė w Kijowie. Rozmowy o zdrowiu psychicznym

Pierwsza Dama Litwy, Diana Nausėdienė, wzięła udział w Trzecim Szczycie Pierwszych Dam i Dżentelmenów w Kijowie. Wydarzenie skupiło się na zdrowiu psychicznym i jego wpływie na społeczeństwo, ze szczególnym uwzględnieniem skutków wojny. Nausėdienė wzięła udział w sesji dotyczącej wojny i zdrowia psychicznego, podkreślając siłę narodu ukraińskiego. Wyraziła radość z odwiedzenia Kijowa i wsparcia dla niepodległej Ukrainy.

Odwiedziła również Ukraiński Instytut Książki i Borodziankę pod Kijowem, która w wyniku bombardowania rosyjskiego doznała ogromnych zniszczeń. W Borodziance Rosjanie przeprowadzali podczas bitwy o Kijów w 2022 roku ciężkie bombardowania cywili obiektów w nocy, aby jak najwięcej cywili zastać w domach.

XXI Światowe Igrzyska Polonijne. Litwa zdobyła... 117 medali!

W dniach 26-26 sierpnia w Nysie, Głucholazach i Wrocławiu odbyły się Światowe Igrzyska Polonijne, w których reprezentanci 24 krajów rywalizowali w 18 dyscyplinach sportowych. Litwa zajęła 2. miejsce w klasyfikacji generalnej – sportowcy do kraju przywieźli 42 złote, 33 srebrne i 42 brązowe medale! Łącznie Litwa przywiezła 117 medali. Rejon sołecznicki może pochwalić się sportowcami, którzy zdobyli 19 złotych, 14 srebrnych i 12 brązowych medali. Poniżej podajemy pełną listę medalistów z rejonu sołecznickiego: Złote medale zdobyli: Lilija Firinowicz i Ewa Gurska, Alfred Tomaszewicz, drużyna siatkówki kobiet (Lilia Firinowicz, Ewa Gurska, Jolanta Miłosz, Ilona Masian, Patrycja Miłosz, Ewelina Jankelait, Joanna Śnieżko, Kamila Korzun). Tadeusz Songin, Elena Songin, Andrzej Więckiewicz, Wanesa Maria Kulnyté, Lilia Firinowicz, Jolanta Miłosz, Kamila Korzun. Srebrne medale przypadły: Wiolecie Tomaszewicz, Giennadijowi Baranowiczowi i Tadeuszowi Songinowi, Tadeuszowi Songinowi, Alfredowi Tomaszewiczowi, Giennadijowi Baranowiczowi, Lili Firinowicz, Ricie Wasilewskiej, Kamili Korzun, Andriejowi Lewszunowowi. Brązowe medale zdobyli: Kornelia Tomaszewicz, Andrzej Więckiewicz, Gennadij Baranowicz, Rita Wasilewska, Andrej Lewszunow, Aurelia Tomaszewicz, Aneta Koczan, Aleksander Zarecki, Jan Szyszko. Gratulujemy sportowcom wyników i życzymy dalszego rozwoju! Pierwsze miejsce w klasyfikacji ogólnej zajęły Czechy, które zdobyły 161 medali.

Dziewczynka porwana przez ojca wróciła z Rosji, jest z matką

Dziewczynka, którą 27 sierpnia ojciec porwał i łodzią przekroczył granicę litewsko-rosyjską, wróciła na Litwę we wtorek 5 sierpnia wieczorem. Jej stan zdrowia jest dobry, a matka nadal otrzymuje wsparcie – informuje Państwowa Służba Ochrony Praw Dziecka i Adopcji.

Szefowa służby, Ilma Skuodienė, stwierdziła, że dziewczynka jest bezpieczna i zdrowa. Sukces powrotu dziecka w trudnych okolicznościach wynikał z intensywnej współpracy między stroną litewską a rosyjską, zaangażowania matki, która pojechała do Królewca, gdzie miała przebywać dziewczynka oraz ze wsparcia organizacji pozarządowych. Istotne było także zaangażowanie służby dyplomatycznej i instytucji obrońców praw dziecka.

Rosyjskie organy ds. praw dziecka współpracowały z litewskimi władzami, dostarczając potrzebne informacje i pomagając w przekazaniu dziecka matce.

Jest jeszcze za wcześnie, by rozważać odebranie praw rodzicielskich ojcu. Litwa rocznie notuje ok. 25-28 przypadków nielegalnego wywożenia dzieci, tak za granicę, jak i nielegalne wwożenie na Litwę.

Nowy wieżowiec w Wilnie. Będzie debata przed budową

W Wilnie planowany jest kolejny wieżowiec przy ul. Lwowskiej 38, blisko najwyższego budynku w mieście.

Budynek ma mieć 29 pięter i będzie nieco niższy od „Europejskiego Centrum Biznesu” (33 piętra). Deweloperzy Ausmintą UAB i Nolita UAB zachęcają mieszkańców do udziału w dyskusji na temat projektu, który można znaleźć na ich stronie internetowej. Prezentacja i debata odbędą się 25 września o godzinie 17:00 w Samorządzie Miasta Wilna (Konstytucyjnos pr. 3 – sala 216).

Stołeczny samorząd podkreśla, że budynek musi być integralną częścią tkanki miejskiej i dlatego konieczna jest debata ze społecznością.

Złote gody w Taboryszkach, 50 lat małżeństwu Żygielów

Jak dowiadujemy się od rejonu sołecznickiego, 1 września Tadeusz i Jadwiga Żygielowie, mieszkańcy Taboryszek, obchodzili 50-lecie wspólnego życia – potocznie nazywane złotymi godami. Z tej okazji życzenia małżeństwu złożyli Waldemar Śliżewski, wicemer rejonu sołecznickiego, Galina Rogoża, zastępca kierownika Wydziału Wsparcia Społecznego i Opieki Zdrowotnej, Eduard Tyszkiewicz, starosta Turgiel oraz Walentyna Markiewicz, specjalistka ds. osób starszych w starostwie.

Tadeusz Żygiel przyjechał z okolic Miednik jako nauczyciel specjalista, do Brynkiszek w rejonie wileńskim (niedaleko Suderwy). Tutaj poznał swoją przyszłą żonę, ślub wzięli w kościele w Suderwie. Dwa lata później zamieszkali w Taboryszkach. Tadeusz pracował jako nauczyciel, a żona Jadwiga pracowała w domu kultury.

Redakcja „Kuriera Wileńskiego” również przekazuje jubilatom najserdeczniejsze życzenia!

Spadek handlu detalicznego. Gorzej, niż średnia UE

Sprzedaż detaliczna na Litwie spadła w lipcu bardziej niż średnia w Unii Europejskiej (UE). Sprzedaż detaliczna na Litwie spadła w lipcu o 1,4 proc. w porównaniu do lipca poprzedniego roku, w UE spadek ten jest na poziomie 1,2 proc.

Str. opr. Apolinary Klonowski na podst. BNS, vrsa.lt, vilnius.lt, salcininkai.lt, mat.pras., inf. wt.; Fot. ELTA, salcininkai.lt; Masz newsa? Skontaktuj się z dziennikarzem: a.klonowski@kurierwilenski.lt

By nieznane znanym się stało: Wyjątkowa wystawa w DKP w Wilnie

Ilona Lewandowska

„Ekspozycja przeniesie nas w fascynującą podróż przez bogactwo oraz różnorodność obiektów, które są osią działań Instytutu Polonika w dziedzinie ochrony, badań naukowych oraz popularyzacji wiedzy. Jest to unikatowa okazja do wzbogacenia oferty kulturalnej dla mieszkańców Wilna” — zapewniała podczas otwarcia wystawy Bożena Mieżonis, koordynatorka projektów kulturalnych DKP.

„Wystawa »Podróż w nieznane« to kolejny projekt, który jako ambasada realizujemy na Litwie wspólnie z Instytutem Polonika. Stanowi ona znakomite odzwierciedlenie trudu oraz istoty roli, jaką pełni Instytut Polonika w zachowywaniu materialnego świadectwa naszych dziejów i propagowaniu wiedzy o polskim dziedzictwie na całym świecie” — podkreślił Konstanty Radziwiłł.

Ambasador zauważył, że Instytut Polonika działa prężnie na Litwie od początków swojego istnienia, a dzięki działaniom instytutu i zainicjowanej przez niego współpracy polskich i litewskich konserwatorów udało się uratować na Litwie wiele bezcennych zabytków.

„Nie sposób tu nie wspomnieć różnorodnych prac konserwatorskich sfinansowanych przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego RP, które były i nadal są prowadzone w wileńskich kościołach, m.in. w kościele franciszkańskim w Wilnie, kościele Ducha św. czy też mojej parafii, kościele św. Piotra i Pawła” — mówił dyplomata.

„Ta wystawa opowiada o wspólnocie dziejów. Nie tylko o wspólnocie dziejów krajów zjednoczonych kiedyś w ramach Rzeczypospolitej Obojga Narodów czy II Rzeczypospolitej, ale także wspólnoty dziejów ludzi pochodzących z Rzeczypospolitej, którzy rozpieczęśli się po całym świecie i pozostawili gdzieś swój ślad” — powiedziała Dorota Janiszewska, dyrektorka Instytutu Polonika.

„Poprzez tę wystawę chcemy pokazać, jak wiele łączy Polskę i inne kraje na świecie, ale także jak wiele łączy Polskę i Litwę” — powiedział podczas wernisażu ambasador RP Konstanty Radziwiłł **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Wernisażowi towarzyszyło spotkanie z cyklu „Pomiędzy Lwowem, Rzymem a Chicago...” z udziałem historyków sztuki: dr Agaty Dworzak i dr. hab. Michała Pszczółkowskiego oraz Doroty Janiszewskiej-Jakubiak. Spotkanie poprowadziła dr Magdalena Gutowska.

Wystawa umieszczona została w przestrzeni Domu Kultury Polskiej w Wilnie — na wewnętrznym holu oraz — część plenerowa — na skwerze przy DKP, w bardzo uczęszczanym miejscu, stąd bez wątpienia informacja o polskim dziedzictwie za granicą i ogromnym wysiłku, jakie państwo polskie podejmuje, by to dziedzictwo zachować, dotrze do bardzo dużej grupy wilan i turystów.

„Poprzez tę wystawę chcemy pokazać, jak wiele łączy Polskę i inne kraje na świecie, ale także jak wiele łączy Polskę i Litwę” — powiedział podczas wernisażu Konstanty Radziwiłł, ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie.

Część outdoorowa składa się z 18 wielkoformatowych plansz prezentujących wybrane projekty instytutu oraz części multimedialnej, gdzie zaprezentowane zostały m.in. filmy dla dzieci (serial animowany „Polo i Nika”), młodzieży i dorosłych („Kaplica Barczewskich” — film o renowacji największej kaplicy grobowej na cmentarzu Łyczakowskim we Lwowie, „Przebudzone spojrzenia” — film o katedrze ormiańskiej oraz prezentację wykorzystania skaningu 3D w dokumentacji zabytków).

W ekspozycji wykorzystano materiały fotograficzne pochodzące z archiwum Instytutu Polonika. Wystawę będzie można oglądać do 30 września br.

Ekspozycja objęta została Patronatem Honorowym Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. Piotra Glińskiego. Partnerami wystawy są: Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie, Dom Kultury Polskiej w Wilnie. ■

„Stara Białoruś” w Nowej Wilejce. „Chcemy zachować własną tożsamość”

Antoni Radczenko

Prezentując białoruski folklor i białoruskie tradycje chcemy pomóc Białorusinom zachować własną tożsamość narodową — tłumaczy Alaksandr Adamkowicz, działacz mniejszości białoruskiej oraz jeden z organizatorów festiwalu „Stara Białoruś”.

Czwarta odsłona festiwalu „Stara Białoruś” odbędzie się 16 września w Centrum Kultury w Nowej Wilejce. Prezes Białoruskiego Towarzystwa Kulturalnego na Litwie Alaksandr Adamkowicz, w rozmowie z „Kurierem Wileńskim”, poinformował, że wszystkie edycje festiwalowe odbyły się w tej stołecznej dzielnicy. Wybór miejsca nie był przypadkowy.

— Nowa Wilejka jest właśnie tym miejscem w stolicy, gdzie mieszka najwięcej Białorusinów. Na przykład robienie podobnej imprezy w Fabianiszkach nie miałyby większego sensu, ponieważ w Nowej Wilejce widzów zawsze będzie więcej — zaznacza rozmówca.

PIERWSZE EDYCJE FESTIWALU

Historia festiwalu sięga 2019 r. Wówczas działacze mniejszości białoruskiej postanowili, że Białorusini muszą mieć własny festiwal folklorystyczny. Przed pięcioma laty uczestnicy imprezy w strojach ludowych przeszli się ulicami Nowej Wilejki. W tym roku z pochodu zrezygnowano. Impreza nie odbyła się tylko raz, w roku 2020, z powodu ograniczeń pandemicznych. Pierwszy festiwal odbył się w Gimnazjum „Żaros”, a pozostałe na scenie lokalnego centrum kultury.

— To będzie festiwal białoruskiego folkloru. Na festiwalu wystąpią wykonawcy z różnych krajów. Litwę między innymi będzie prezentował zespół „Turgielanka”, który wystąpi na naszej imprezie po raz trzeci — oświadcza Adamkowicz.

Oprócz „Turgielanki” Litwę będzie reprezentował zespół „Switanak”.

Festiwal nie ograniczy się tylko do koncertów, pojawią się także stoiska z wyrobami rzemiosła tradycyjnego oraz białoruskimi książkami.

ZESPOŁY Z POLSKI I ŁOTWY

Podczas tegorocznej odsłony festiwalu swój dorobek zaprezentują nie tylko zespoły z Litwy, ale również goście zza granicy. Do Wilna zawitają zespoły z Polski — „Żemerwa” i „Osoczniaki”, które zaprezentują wileńskiej publiczności folklor białoruski z Podlasia i Polesia. Festiwal będzie też gościł kapelę z Łotwy „ABRA”. Nie będzie natomiast wykonawców z samej Białorusi.

— W chwili obecnej żadnych relacji z działaczami kulturowymi z Białorusi nie mamy. Ci, z którymi kontaktowaliśmy, dawno stamtąd wyjechali. Z tymi, którzy współpracują z Łukaszenką, nie chcemy współdziałać. To jest nasza zasada — tłumaczy Adamkowicz.

Organizując w dzisiejszych czasach festiwal kultury białoruskiej, podkreśla współorganizator imprezy, trudno ominąć politykę, tym niemniej „Stara Białoruś” będzie miała charakter stricte kulturowy.

BIAŁORUSINI NA LITWIE

Zgodnie z powszechnym spisem ludności z 2021 r. mniejszość białoruska stanowi ponad 28 tys. mieszkańców naszego kraju. Tym niemniej liczba zamieszkujących na Litwie Białorusinów jest znacznie większa. Po sfałszowanych wyborach prezydenckich 2020 r. i późniejszych represjach ze strony reżimu Łukaszenki Białoruś opuściło tysiące osób. Z danych Departamentu Migracji wynika, że może ich być do 60 tys.

— Celem festiwalu jest zapoznanie publiczności z białoruskim folklorem oraz tradycjami. Chcemy w ten sposób pomóc zachować Białorusinom własną tożsamość narodową. To jest bardzo trudne zadanie. Nie ma nikogo, kto mógłby nam w tym pomóc. Nie mamy własnego państwa, ponieważ jest ono całkowicie uzależnione od Rosji. Jeśli chcemy przetrwać, to możemy polegać tylko na własnych siłach — tłumaczy Alaksandr Adamkowicz.

Początek festiwalu — 16 września o godz. 14.00. ■

TVP
WILNO

■ Na festiwalu „Stara Białoruś” wystąpi zespół „Turgielanka” Fot. M. P.

Nie ile jemy, a co jemy, czyli lekkie życie podane na talerzu

Dwa mity na temat zdrowej diety, które wypada obalić na starcie. Pierwszy — że to po to, aby żyć dłużej. Drugi — że wymaga to wielu wyrzeczeń. Otóż zdrowe odżywianie pomaga żyć po prostu prościej, a wymaga jedynie nawyków, jak czyszczenie zębów czy pranie ręczników.

TWÓRZMY
zdrowotnie korzystne
NAWYKI!

Według Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) odżywianie jest głównym czynnikiem wpływającym na stan zdrowia i głównym czynnikiem zmniejszającym ryzyko chorób. Dlatego nie tylko ci, którzy chcą schudnąć lub wyleczyć niektóre choroby, ale także ci, którzy chcą poprawić jakość swojego życia, powinni pomyśleć o wypracowaniu zdrowych nawyków żywieniowych i stylu życia.

Dietetyk Rasa Dovidavičienė opowiada o szkodach, jakie niezdrowa i nie zrównoważona dieta może wyrządzić organizmowi oraz o podstawowych zasadach żywieniowych, których każdy może przestrzegać.

JAKIE SZKODY WYRZĄDZA NIEZDROWA I NIEZRÓWNOWAŻONA DIETA?

W społeczeństwie często panuje mit, że nie zrównoważona i niezdrowa dieta występuje tylko wtedy, gdy spożywamy zbyt dużo czegoś. Jednak bardzo ważne jest, aby pamiętać, że jest to również złe, gdy nie spożywamy wystarczającej ilości niektórych składników odżywczych.

„Prawdopodobnie największym problemem współczesnej diety człowieka jest to, że spożywamy zbyt dużo węglowodanów, tłuszczu, cukru lub soli, a za mało białka i błonnika. Nie pijemy również odpowiedniej ilości wody — co najmniej sześć szklanek

Zdaniem dietetyczki zdrowsze odżywianie nie oznacza od razu ważenia jedzenia na wadze, liczenia kalorii czy drastycznych cięć — zaczyna się od pinowania talerza

(około 1-1,5 litra) wody dziennie” — wyjaśnia dietetyk.

W krótkim czasie, zła dieta może prowadzić do zwiększonego niepokoju, stresu, obniżonego nastroju, zmniejszonej wydajności pracy i gorszej jakości snu.

„Z biegiem czasu, nie zrównoważona i niezdrowa dieta może przyczynić się do pewnych problemów zdrowotnych, takich jak wysoki poziom cholesterolu lub wysokie ciśnienie krwi, a także chorób, takich jak otyłość, choroby układu krążenia, depresja i inne” — zauważa Dovidavičienė.

WAŻNE JEST PRZESTRZEGANIE ZASADY „ZDROWEGO TALERZA”

Według lekarki dietetyk, jednym z najprostszych sposobów na wprowadzenie zdrowej i zbilansowanej diety jest stworzenie zdrowego i uczciwe-

go talerza z jedzeniem. Największą część talerza — około 50-60 proc. — powinna składać się z wartościowych węglowodanów (owoce, warzywa, zboża). Jedną trzecią talerza powinny stanowić dobre tłuszcze (wysokiej jakości oleje, awokado, oliwki, tłuste ryby, orzechy), a resztę — 10-15 proc. — białko (chude mięso, rośliny strączkowe, jajka).

„Zacznij od pinowania swojego talerza — każda porcja jedzenia nie powinna być większa niż rozmiar dwóch dłoni. Na obiad i kolację połowę talerza powinny stanowić świeże lub sfermentowane warzywa” — radzi Dovidavičienė.

„Zwykły biały ryż należy zastąpić dzikim ryżem, a makaron pszenny makaronem pełnoziarnistym” — dodaje dietetyk.

Przestrzeganie zasady zdrowego talerza zapewni zrównoważoną ilość składników odżywczych i więcej błonnika.

„Naprawdę nie ma potrzeby natychmiastowego ważenia jedzenia na wadze, liczenia kalorii lub drastycznego rezygnowania z czegoś. Obserwuj swój talerz za każdym razem, gdy jesz, pamiętaj o tej prostej zasadzie, a stopniowo nauczysz się stosować ją automatycznie” — radzi.

MITY NA TEMAT ZDROWEGO ODŻYWIANIA

Rasa Dovidavičienė twierdzi, że w dzisiejszych czasach chleb jest nadal uważany za jeden z „horrorów”. Jednak dobrej jakości chleb razowy, o niskiej zawartości cukru i wysokiej zawartości błonnika, jest doskonałym źródłem węglowodanów.

„Z takiego chleba możemy zrobić pełnowartościową kanapkę, na przykład z awokado i łososiem.

8.>>

Zdecydowanie nie należy całkowicie rezygnować z chleba, jeśli chce się schudnąć lub prowadzić zdrowszy tryb życia” — podkreśla, dodając, że nie należy również rezygnować z jajek: „Są one doskonałym dodatkiem białkowym”.

Ponadto osobom, które chcą schudnąć, często zaleca się, aby nie jadły po godzinie 18:00. Według dietetyka jest to błędne: „Jeśli dana osoba nie ma chorób współistniejących, kolację należy zjeść 3-4 godziny przed snem”.

Nie zaleca się również stosowania ścisłych diet, takich jak eliminacja węglowodanów lub tłuszczów, spożywanie wyłącznie owoców lub zbóż czy dokładne liczenie kalorii.

„Skrajności nie są zdrowe dla naszego organizmu. Wybór odpowiednich i zdrowych węglowodanów i tłuszczów zapewni nam mnóstwo energii i składników odżywczych. Liczy się jakość żywności, a nie zawartość kalorii” — mówi pani Dovidavičienė.

ODPOWIEDNIE „PALIWO” DLA ORGANIZMU JEST KLUCZOWE

Według dietetyczki, zdrowa i zbilansowana dieta pomaga organizmowi uzyskać właściwą równowagę składników odżywczych i cukru. „Prowadzi to do kompleksowej poprawy

■ Każda porcja jedzenia nie powinna być większa niż rozmiar dwóch dłoni

jakości naszego życia — nie tylko lepiej śpimy, mamy więcej energii, jesteśmy bardziej produktywni w pracy, mamy lepszy nastrój i lepiej radzimy sobie w stresujących sytuacjach, ale także zmniejszamy ryzyko niektórych zaburzeń zdrowotnych i chorób” — wyjaśnia Rasa Dovidavičienė.

Dodaje: „Tak jak wlewamy paliwo do naszych samochodów, aby mogły jeździć, musimy dostarczać naszym ciałom odpowiednich substancji, aby mogły funkcjonować”.

Tym, którzy chcą prowadzić zdrowszy tryb życia, radzi, aby pa-

miętali o regularnej aktywności fizycznej, ponieważ pomaga ona poprawić zdrowie, zmniejsza ryzyko otyłości, a tym samym ryzyko rozwoju przewlekłych chorób niezakaźnych.

Zdjęcia z osobistego archiwum i pexels.com

Zam. 2711

Projekt „Twórzmy korzystne dla zdrowia nawyki!” jest wspierany finansowo ze środków Państwowego Funduszu Wzmacniania Zdrowia Społecznego

FPPnW zaprasza do składania wniosków projektowych na 2024 rok

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego ogłasza nabór na wnioski o dofinansowanie projektów działań zaplanowanych na 2024 rok w obszarach: Edukacja, Kultura i promocja Polski na świecie, Publikacje, Dziedzictwo kulturowe i historyczne, Aktywizacja środowisk, Pomoc charytatywna i socjalna oraz wsparcie Mediów*.

*Beneficjenci, którzy w ramach obszaru Media uzyskali już potwierdzenie dofinansowania od KPRM na rok 2024 proszeni są o nieskładanie w ramach tego naboru wniosków

projektowych na działania objęte finansowaniem w latach 2023-24.

Fundacja akceptuje również wnioski na nabór 2 i 3 letni, na działania realizowane w okresach 2024-2025 oraz 2024-2026.

Nabór potrwa do 9 października 2023 roku.

Tak jak w poprzednich latach, zachęcamy Państwa do składania wniosków związanych z rocznicą odzyskania przez Polskę Niepodległości, obroną dobrego imienia Polski oraz działań promujących polską kulturę i historię na świecie.

Wnioski przyjmujemy na załączonych poniżej formularzach, które wypełnione i podpisane należy wysłać na adres e-mailowy: wnioskowski@pol.org.pl

Po szczegóły oraz wzory wniosków z określonych obszarów zapraszamy na stronę internetową Fundacji: <https://pol.org.pl/wnioski-projektowe-na-2024-2025-i-2026-rok/>

W przypadku pytań i wątpliwości zapraszamy do kontaktu pod numerem telefonu: +48 22 628 55 57 lub +48 516 199 169. ■

Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego

Naukowcy o uzależnieniach i samobójstwach wśród młodzieży

Dwa ważne wydarzenia poświęcone poszukiwaniu rozwiązań dla najbardziej palących problemów zdrowia psychicznego wśród młodzieży odbędą się niebawem w Wilnie. Ich współorganizatorem jest Polskie Stowarzyszenie Medyczne na Litwie.

W dniach 18–19 września br. w Wilnie odbędzie się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Samobójstwa i uzależnienia wśród młodzieży: wyzwania i rozwiązania”.

MIĘDZYNARODOWY SKŁAD UCZESTNIKÓW KONFERENCJI

Ekspertki z różnych krajów, w tym znakomici specjaliści z dziedziny psychiatrii m.in. ze Stanów Zjednoczonych Ameryki, Szwecji i Polski będą poszukiwać rozwiązań w obszarze problemów zdrowia psychicznego młodzieży. Z odczytami wystąpią: prof. Sigita Lesinskienė, prof. Alvydas Navickas i prof. Robertas Badaras (Litwa), dr Anna Baran (Polska), prof. Elmārs Rancāns (Łotwa), prof. Liina Veskimäe (Estonia), prof. Danuta Wasserman (Szwecja), prof. Katarzyna J. Litak (USA), dr Oksana Mykhniak i dr Natalya Masyak (Ukraina), prof. Ghenadie Cărașu i prof. Ianoș Corețchi (Mołdawia).

Wśród tematów przewidzianych do omówienia są zaburzenia stresowe pourazowe oraz inne istotne kwestie związane z psychicznym dobrostanem w czasie i po wojnie, a także leczenie traum. Organizatorem konferencji naukowej jest Polskie Stowarzyszenie Medyczne na Litwie oraz Wydział Medyczny Uniwersytetu Wileńskiego we współpracy z Komisją ds. Zapobiegania Samobójstwom i Przemocy Sejmu RL, Narodową Radą Zdrowia, Polfą Tarchomin S.A.

O UZALEŻNIENIACH MŁODZIEŻY — BEZ PANIKI

Początek roku szkolnego jest dobrym czasem, żeby porozmawiać o zdrowiu psychicznym dzieci i młodzieży. Dlatego kolejnego dnia po zakończeniu konferencji międzyna-

Celem wydarzeń jest zrozumienie problemów, z którymi borykają się młodzi ludzie oraz poszukiwanie skutecznych metod wsparcia i pomocy **Fot. M. P.**

rodowej w Domu Kultury Polskiej w Wilnie w środę, 20 września, odbędzie się seminarium: „Samobójstwa i uzależnienia wśród dzieci i młodzieży — porozmawiajmy”.

W seminarium weźmie udział prelegentka, dr Ewa Woydyłło-Osiatyńska, doktor psychologii, terapeuta uzależnień (Polska). Tytuł jej prezentacji brzmi: „O uzależnieniach bez paniki”. Z kolei prof. Katarzyna J. Litak, psychiatra dziecięcy, młodzieżowy i dorosłych w Katedrze Psychiatrii i Nauk o Zachowaniu na Uniwersytecie Minnesoty (USA) zgłębi problem: „Otwarcie drzwi dla uzależnień”.

Do udziału w seminarium i dołączenia do dyskusji na temat samobójstw i uzależnień wśród dzieci i młodzieży zaprasza się pedagogów/pracowników socjalnych, psychologów, pedagogów specjalnych, nauczycieli, wychowawców, rodziców. Celem seminarium jest zrozumienie problemów, z którymi borykają się mło-

dzi ludzie oraz poszukiwanie skutecznych metod wsparcia i pomocy.

Po każdym z wykładów zaplanowana jest sesja pytań i odpowiedzi, a na zakończenie — panel dyskusyjny. Odbędzie się również prezentacja najnowszej książki Ewy Woydyłło-Osiatyńskiej, można będzie nabyć również inne jej publikacje.

Moderatorkami spotkania będą Lucyna Narkiewicz-Skórko, Wioleta Purpurowicz. ■

Opr. A. P. na podst. nadesłanych materiałów

Wśród tematów przewidzianych do omówienia są zaburzenia stresowe pourazowe oraz inne istotne kwestie związane z psychicznym dobrostanem w czasie i po wojnie, a także leczenie traum.

Niemiecka napaść na Polskę w 1939 r. spowodowała ogromne straty wojenne

Działania wojenne spowodowały ogromny spadek liczebności Rzeczypospolitej. Państwo polskie w ciągu 7 lat utraciło aż 11,4 mln obywateli. To największe straty osobowe w stosunku do całkowitej liczby ludności wśród wszystkich państw Europy.

Podobnie przedstawia się kwestia strat materialnych — czytamy w „Raporcie o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945”. Dokument został upubliczniony dokładnie rok temu.

Raport powstał dzięki pracy Parlamentarnego Zespołu ds. Oszacowania Wysokości Odszkodowań Należnych Polsce od Niemiec za Szkodę Wyrządzone w trakcie II Wojny Światowej oraz grona nie-

zależnych ekspertów. W sumie nad raportem przez pięć lat (2017–2022 r.) pracowało 33 przedstawicieli polskiej nauki oraz sporządzono 10 zewnętrznych recenzji tego dokumentu.

Raport przedstawia straty polskie poniesione na skutek niemieckiej agresji. Obejmuje kilka obszarów, w tym m.in. straty demograficzne czy materialne. Opisuje, jak Niemcy w sposób zorganizowany eksterminowali ludność na okupowanych terenach, a także intensywnie eksploatowali polskie społeczeństwo, np. poprzez pracę przymusową, co także doprowadziło do tysięcy zgonów.

Z raportu wynika, że:

- **Polska w ciągu 7 lat (1939–1946) utraciła aż 11,4 mln obywateli, przy czym straty ludności Polski spowodowane wyłącznie działalnością państwa niemieckiego i jego organów wyniosły 5,2 mln obywateli państwa polskiego;**
- **wartość strat zadanych Polsce przez Niemcy została oszacowana**

na 6 bilionów 220 miliardów 609 milionów PLN (straty osobowe, materialne, w zakresie dóbr kultury i sztuki, bankowe i ubezpieczeniowe, straty Skarbu Państwa);

- **wojna cofnęła Polskę w rozwoju o 20 lat.**

Dlatego Polska ma pełne prawo domagać się zadośćuczynienia od Niemiec za straty poniesione w wyniku wojny i okupacji. Zwłaszcza że inne kraje w mniejszym stopniu dotknięte wojenną pożogą takie środki już otrzymały. Na przykład Grecja, która już w 1960 roku dostała na mocy dwustronnej umowy 115 mln marek zadośćuczynienia.

Straty ludzkie, a więc i te, które z tych strat wynikały, zostały wyliczone dla całego obszaru przedwojennej Polski, a więc obejmującego również teren za Bugiem. Warto również pamiętać, iż niemiecka agresja pociągnęła za sobą zbrojną napaść Związku Radzieckiego na Polskę (17 września 1939 r.).

12.>>

11.>>

Te zsynchronizowane działania wynikały z popisanego 23 sierpnia tego roku paktu Ribbentrop-Mołotow, w którym znalazł się zapis o podziale Polski na strefy wpływów: niemiecką i radziecką. Na skutek wojny Polska utraciła Kresy. Przesunięcie polskich granic dalej na zachód nie zrekompensowało tej straty: przed wojną powierzchnia naszego kraju liczyła 389,7 tys. km², po wojnie już tylko 312,5 km².

W 1939 roku Polska liczyła 35,1 mln obywateli, w 1946 roku zaś — zaledwie 23,9 mln. Państwo polskie w ciągu 7 lat utraciło aż 11,4 mln obywateli. Z tego 5,2 mln zostało wymordowanych na skutek polityki niemieckiej. Reszta albo wyjechała z kraju, albo została za wschodnią granicą. Niemcy szczególnie prześladowali polską inteligencję oraz wszelki, tzw. element przywódczy — działaczy społecznych, nauczycieli, duchownych katolickich i rabinów, prawników i lekarzy. Ocenia się, że tylko w latach 1939-1940 zabili około 100 tys. osób ze wspomnianych powyżej grup. Niemcy się obawiali, że polscy inteligenci będą przeciwdziałać germanizacji podbitych terenów.

Niemcy szczególnie prześladowali polskich obywateli pochodzenia żydowskiego. Zaplanowali ich celową eksterminację w niemieckich obozach koncentracyjnych wzniesionych na terenie naszego kraju. Takie nazwy, jak: Auschwitz czy Treblinka, są do dziś symbolami niemieckiego bestialstwa.

Co więcej, 590 tys. polskich obywateli zostało inwalidami w wyniku bezpośrednich działań wojennych, przetrzymywania w obozach koncentracyjnych czy eksperymentów pseudomedycznych przeprowadzanych tam przez niemieckich lekarzy.

Na tzw. roboty do Niemiec, niebędące niczym innym niż zwykłym niewolnictwem, wywieziono z Polski ponad 2,1 mln osób. Dały one niemieckiej gospodarce prawie 5 milionów darmowych roboczolotów. Wśród firm, które wykorzystywały niewolników z Polski, można wymienić m.in. Bayer, Audi, BMW, Heinkel, Opel, Hugo Boss, IG Farben czy Deutsche Bank.

Równocześnie odebrano rodzicom i wywieziono do Niemiec w celu

Zdjęcie z raportu SS-Brigadenfuhrera Jurgena Stroopa dot. Powstania w Getcie Warszawskim Fot. Autor nieustalony, AIPN, sygn. GK-8-4-2-13

germanizacji 196 tys. polskich dzieci. Po wojnie udało się odzyskać tylko ok. 30 tys.

Straty osobowe, czyli 5,2 mln polskich obywateli, którzy stracili życie na skutek działań wojennych, stanowią blisko 77 proc. wszystkich utraconych przez Polskę na skutek II wojny światowej zasobów. Zostały one wycenione w raporcie na sumę 4 bilionów 787 mld PLN.

Jak uzyskano tą sumę? Założono, że średnio jedna osoba byłaby w stanie zarobić w trakcie całej swojej aktywności zawodowej (w płacach z

2021 r.) prawie 822 tys. złotych. Do tego dołożono utracone wynagrodzenia Polaków, którzy co prawda przeżyli II wojnę światową, ale zostali okaleczeni.

Drugim do wielkości kwoty pieniężnej punktem, w którym Polska poniosła uszczerbek za sprawą Niemców, są straty materialne. Obejmują one zniszczenia budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w miastach i na wsiach, obiektów zabytkowych, sakralnych i technicznych, np. na kolei.

13.>>

Zdjęcie z raportu SS-Brigadenfuhrera Jurgena Stroopa. Grupa żołnierzy jednostek bojowych SS i policji Fot. Autor nieustalony, AIPN, sygn. GK-8-4-2-20

12.>>

W tym przypadku uwzględniono szkody poniesione w energetyce, przemyśle i rzemiośle, jak również w rolnictwie. O tym, jak ważny jest to punkt na liście krzywd wyrządzonych przez Niemców Polsce, świadczą zdjęcia obróconej w ruinę powojennej Warszawy. Morze gruzów, za które Niemcy nigdy nie zapłacili.

Całość strat materialnych poniesionych w latach 1939–1945 to 797 mld 398 mln PLN.

Ważnym elementem polskich strat wojennych są obiekty kultury. Straty poniesione przez Polskę w tym obszarze są nieporównywalne ze zniszczeniami, jakich Niemcy dokonali w innych podbitych państwach. „Należy pamiętać, że konwencja haska z 1907 r. bezwzględnie zakazywała okupantowi zajmowania, niszczenia i umyślnego zmniejszania wartości zabytków i dzieł sztuki, niezależnie od tego w czyim były posiadaniu” — czytamy w „Raportie o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945”.

Wśród zabytkowych obiektów zniszczonych przez Niemców należy wspomnieć chociażby symbol polskiego samostanowienia — Zamek Królewski w Warszawie. Z polskich zbiorów zniknęło też arcydzieło malarstwa renesansowego „Portret młodzieńca” Rafaela Santi.

Straty wojenne w dobrach kultury wyceniono na 19 mld 310 mln PLN.

Również w dziedzinie bankowości i ubezpieczeń ponieśliśmy ogromne straty na skutek napaści Niemiec na Polskę. Przed wojną w Polsce sprawnie działała sieć instytucji kredytowo-oszczędnościowych. Ich aktywa wyceniano na dziesiątki miliardów przedwojennych złotych. Na terenach, które w trakcie wojny zostały wcielone do III Rzeszy (głównie zachodnia część przedwojennej Polski — Poznań, Toruń, Bydgoszcz, Katowice), całość majątku polskich banków oraz instytucji finansowych została skonfiskowa-

Ruiny Starego Miasta, fragment rynku

Fot. Autor nieustalony, AIPN, sygn. GK-13-2-1-168

na. Natomiast w Generalnym Gubernatorstwie (Warszawa, Kraków, Kielce, Lublin) Niemcy utrzymali część systemu, ale pozostawiono jedynie te organizacje, których działalność mogła służyć niemieckiej gospodarce wojennej. Podobnie przedstawiała się sytuacja instytucji ubezpieczeń społecznych. Na terenach wcielonych do Rzeszy zostały pozbawione aktywów, natomiast w Generalnym Gubernatorstwie ich aktywa zostały zamrożone, co uniemożliwiło czerpanie z nich dochodów.

Ocenia się, że w sumie, w wyniku napaści i okupacji niemieckiej polskie instytucje finansowe i ubezpieczeniowe straciły 124 mld 125 mln PLN.

Ważnym elementem szkód, jakie państwo polskie poniosło na skutek niemieckiej napaści, są straty Skarbu Państwa. Warto sobie uświadomić, że Niemcy przejęli funkcjonujący wcześniej w Polsce system fiskalny i już w 1939 roku zaczęli ściągać zaległe podatki, a potem regularnie je pobierać, podnosząc przy tym stawki i wprowadzając nowe obciążenia. Uzyskane w ten sposób

pieniądze finansowały niemieckie działania wojenne, w tym eksterminację Polaków. Służyła temu również działalność funkcjonującego w Generalnym Gubernatorstwie Emissionbank in Polen, który emitował używane tam pieniądze.

Straty, jakie Skarb Państwa poniósł z tytułu tej działalności, wyceniono na kwotę 492 mld 811 mln PLN.

„Raport o stratach poniesionych przez Polskę w wyniku agresji i okupacji niemieckiej w czasie II wojny światowej 1939–1945”, to nie tylko dokumentacja szkód, jakich doznało państwo polskie, ale również próba zwrócenia uwagi społeczności międzynarodowej na nierozwiązane do tej pory kwestie. Wiele państw uzyskało już odszkodowania od Niemiec za II wojnę światową, Polska jeszcze nie. Nigdy się ich nie zrzekliśmy, a Niemcy wciąż unikają odpowiedzialności. Dobrym rozwiązaniem byłaby w tym przypadku umowa bilateralna (dwustronna) zawarta przez rządy Polski i Niemiec, która raz na zawsze rozwiązałaby kwestię odszkodowań. ■

Raport został przygotowany przez Parlamentarny Zespół ds. Oszacowania Wysokości Odszkodowań Należnych Polsce od Niemiec za Szkody Wyrządzone w trakcie II Wojny Światowej oraz grupę ekspertów. Nad raportem pracowało 33 polskich naukowców: historyków, ekonomistów, prawników i rzeczoznawców majątkowych oraz 10 zewnętrznych recenzentów.

Wybory prezydenckie 2024: kandydaci zwlekają z deklaracją

Czołowi politycy i największe ugrupowania na razie wstrzemięźliwie wypowiadają się o przyszłorocznych wyborach prezydenckich.

Antoni Radczenko

Šarūnas Liekis nie ma wątpliwości co do startu Gitanasa Nausėdy. Zwlekanie z deklaracją, jego zdaniem, wiąże się z litewską kulturą polityczną.

Dotychczas tylko Litewski Związek Chłopów i Zielonych zadeklarował, że jego kandydatem na prezydenta będzie były minister zdrowia Aurelijus Veryga. Urzędujący prezydent w rozmowie z LRT zaznaczył, że jeszcze ma czas odpowiedzieć na pytanie, czy weźmie udział w walce o fotel prezydencki na kolejną kadencję. „Mam prawo, będąc w ciągłym biegu i współzawodnicząc z czasem, zwyczajnie znaleźć kilka tygodni na refleksję, czy jeszcze mogę pełnić swoją misję. W pierwszej kolejności z punktu widzenia pozycji ludzkiej. Czy mam wystarczającą zdrowia, czy mam wystarczającą chęć walczyć na polu politycznym” — oświadczył Gitanas Nausėda.

RACZEJ BĘDZIE

Głowa litewskiego państwa jeszcze raz potwierdziła, że ostateczną decyzję ma podjąć pod koniec bieżącego roku. Nawet jeśli Nausėda zdecyduje się na walkę wyborczą, to z pewnością będzie startował jako kandydat niezależny. Prezydent podkreślił, że na razie nie prowadzi żadnych rozmów z żadnymi partiami o ewentualnym wsparciu w kampanii wyborczej. Zaznaczył, że po pierwsze prowadzenie negocjacji na danym etapie byłoby zwyczajnie nieuczciwe względem poszczególnych partii. „Jeśli w grudniu oświadczyłbym, że kończę swoją misję i w wyborach nie uczestniczę, oznaczałoby to, że w swoisty sposób oszukałbym partie, wysyłając mylne sygnały” — wyjaśnił stanowisko prezydent.

Tymczasem dziekan Wydziału Nauk Politycznych i Dyplomacji Uni-

Šarūnas Liekis nie ma żadnych wątpliwości, że start Nausėdy na kolejną kadencję jest przesądzony **Fot. vdu.lt**

wersytetu Witolda Wielkiego Šarūnas Liekis nie ma żadnych wątpliwości, że start Gitanasa Nausėdy na kolejną kadencję jest przesądzony.

— Nie było wysyłanych żadnych sygnałów lub aluzji, że nie będzie uczestniczył. Po prostu na Litwie ukształtowała się praktyka, że o takich decyzjach mówi się w później-

W przypadku prezydenta, twierdzi adwokat, współpracę z „wierchuszką” Związku Ojczyzny jest potrzebna z powodu oskarżeń o nieprzejrzystość finansową kampanii prezydenckiej z 2019 r. Vėgėlė zasugerował, że jeśli jesienią Sejm nie zacznie procesu w sprawie finansowania, to będzie oznaczać, że między dwoma ośrodkami politycznymi doszło do porozumienia.

szym okresie. Sądę, że taką taktykę wybrano, aby przed czasem kandydat nie był atakowany przez oponentów lub media. Kandydat jest osobą publiczną i wszyscy starają się ten moment przeciągnąć w czasie. To, że Karbauskis z Verygą zadeklarowali swój start, to bardzo dobrze. Bo z formalnego punktu widzenia do startu kampanii prezydenckiej zostało całkiem niedużo czasu — dzieli się przemyśleniami z „Kurierem Wileńskim” litewski historyk i politolog.

LIDER RANKINGU

Obecny prezydent od dłuższego czasu pozostaje liderem rankingów wyborczych. Z ostatnich badań sondażowych, przeprowadzonych przez „Spinter tyrimai” na zlecenie delfi.lt, wynika, że Nausėdę wspiera 22,9 proc. wyborców. Na drugim miejscu znalazł się adwokat Ignas Vėgėlė (8,6 proc.), na trzecim premier Ingrida Šimonytė (7,1 proc.).

14.>>

— Na podstawie rankingów można stwierdzić, że Nausėda z pewnością teraz alternatywy nie posiada. Lecz, skoro nie ma klarownych deklaracji dotyczących uczestniczenia w wyborach, to i do wyników trzeba podchodzić z rezerwą. Musimy poczekać, kiedy wszyscy wypowiedzą się w danej kwestii — podkreśla Liekis.

OSKARŻENIA ANTYSYSTEMOWCA

Niezależnie od braku deklaracji politycznych już możemy zobaczyć pewne oznaki zbliżającej się kampanii wyborczej. Konserwatyści rozpoczęli oficjalne wyłanianie własnego kandydata. Ingrida Šimonytė nie wykluczyła swego uczestnictwa, ale nie wysłała też żadnych sygnałów, że zamierza to zrobić. Z drugiej strony Ignas Vėgėlė, który od czasów pandemii pozycjonuje siebie na antysystemowego lidera, ostatnio zarzucił urzędującemu prezydentowi, że ma tajne układy z konserwatystami. Zdaniem prawnika współpra-

ca ma polegać na wyeliminowaniu obecnego ministra ochrony kraju z walki politycznej. „Czymś oczywistym jest, że prezydent i Gabrielius Landsbergis działają wspólnie. Landsbergisowi Anušauskas jest niepotrzebny jako konkurent w partii” — powiedział dla agencji informacyjnej ELTA Vėgėlė.

W przypadku prezydenta, twierdzi adwokat, współpraca z „wierchuszka” Związku Ojczyzny jest potrzebna z powodu oskarżeń o nieprzejrzystość finansową kampanii prezydenckiej z 2019 r. Vėgėlė zasugerował, że jeśli jesienią Sejm nie zacznie procesu w sprawie finansowania, to będzie oznaczać, że między dwoma ośrodkami politycznymi doszło do porozumienia.

POZYCJA POZBAWIONA
GŁĘBSZEJ TREŚCI

Nausėda odrzuca wszelkie insynuacje możliwego rywala. „Czy naprawdę ten człowiek nie dostrzega, jakie są moje relacje z tą partią przez wszystkie lata mojej

kadencji i naprawdę zauważył jakieś porozumienie? Nie będzie żadnych porozumień. Na pierwszej kadencji szedłem jako niezależny kandydat. Rezygnując z wsparcia Związku Ojczyzny. Być może to miało wpływ na dalsze nasze relacje, ale nie będę zgadywał” — odrzekł w rozmowie z LRT prezydent.

Działania Vėgėlė nie dziwią natomiast Liekisa.

— Po pierwsze Ignas Vėgėlė dużo mówi, ale na razie również nie przedstawił jasnej deklaracji w sprawie wyborów. Po drugie chce utwierdzić swój status kandydata antysystemowego, który sprzeciwia się tradycyjnym siłom politycznym. Dlatego udostępnia takie informacje w przestrzeni publicznej. Na zasadzie, jeśli konserwatyści są u władzy, to oni są systemem. I jeśli są powiązania z prezydentem, to on również jest częścią systemu. Te działania są raczej skierowane na tworzenie pewnej pozycji, ale niemającej głębszej treści — zaznacza Šarūnas Liekis. ■

Najwięcej można zarobić w Wilnie, najmniej – w Jeziorosach

Honorata Adamowicz

Ekonomista i bankowiec Nerijus Mačiulis w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” powiedział, że wielkość miasta, w którym pracujemy, znajduje odzwierciedlenie w zarobkach.

— To, że wynagrodzenia różnią się nawet o kilkaset euro w samorządach, nie jest niczym nowym. Tak było zawsze i to we wszystkich krajach, Litwa tu więc nie jest wyjątkiem. W każdym państwie w stolicy wynagrodzenie jest kilkadziesiąt procent wyższe niż w aglomeracjach mniejszych. Taka już jest tendencja: im mniejsze miasteczko, tym niższe wynagrodzenie — zaznacza ekonomista.

ŚREDNIE WYNAGRODZENIE W STOLICY WZROSŁO O 1,3 PROC.

W II kwartale 2023 r. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w stolicy wyniosło 2 219,6 euro; w stosunku do I kwartału 2023 r. wzrosło o 1,3 proc. W centralnych i zachodnich regionach Litwy zarobki brutto wyniosły 1 819,3 euro, w porównaniu z I kwartałem 2023 r. wzrosło o 2,8 proc. W II kwartale 2023 r. różnica płacowa brutto między regionami Litwy wyniosła 400,3 euro, w ciągu kwartału zmniejszyła się o 21,5 euro (w I kwartale — 421,8 euro).

— W większych miastach kraju zarobić można więcej, ponieważ największe inwestycje są wdrażane w dużych miastach, dlatego też tam pracują osoby z wyższymi kwalifikacjami, których praca jest opłacana lepiej. Średnie wynagrodzenie w stolicy jest zawsze wyższe, ponieważ właśnie tam znajduje się władza czyli rząd, parlament i inne instytucje państwowe. Pracownicy instytucji państwowych najczęściej zarabiają więcej niż średnie wynagrodzenie, więc i

Według informacji przedstawionych przez Państwową Agencję Danych w II kwartale 2023 r. różnica płacowa brutto między regionami wyniosła 400,3 euro.

różnica w stołecznym wynagrodzeniu także jest większa niż w mniejszych miastach — mówi Nerijus Mačiulis.

WZROST ODNOTOWANO W PRAWIE WSZYSTKICH SAMORZĄDACH

Średnie miesięczne zarobki netto w stolicy w II kwartale wyniosły 1 366,1 euro, w regionie Litwy Środkowo-Zachodniej wyniosły 1 143,4 euro. W ciągu kwartału średnie miesięczne zarobki brutto wzrosły prawie we wszystkich samorządach. W II kwartale 2023 r., w porównaniu z poprzednim kwartałem, średnie miesięczne zarobki brutto wzrosły w 59 samorządach od 0,1 (rejon Elektreny i Szyrwinty) do 6,5 proc. (rejon Šilutė), z wyjątkiem Druskiennik, gdzie zmniejszyły się o 0,3 proc.

Najwyższe wynagrodzenie brutto — 2 290,7 euro — otrzymali pracownicy przedsiębiorstw, instytucji i or-

ganizacji należących do Samorządu Miasta Wilna. W samorządzie wileńskim średnie miesięczne wynagrodzenie brutto było o 290,6 euro wyższe od średniej krajowej.

NAJNIŻSZE ZAROBKI W SAMORZĄDZIE JEZIOROSKIM

Najmniej — 1 402,8 euro — otrzymali pracownicy przedsiębiorstw, instytucji i organizacji samorządu jezioroskiego. Ich wynagrodzenie brutto było o 887,9 euro niższe niż w samorządzie stołecznym.

Na zmiany wynagrodzeń w kraju wpłynęły: podwyższenie minimalnego miesięcznego wynagrodzenia od 1 stycznia 2023 r., wzrost podstawowego wynagrodzenia polityków państwowych, sędziów, urzędników państwowych, urzędników służby cywilnej i pracowników instytucji budżetowych, zmiana procedury obliczania kwoty wolnej od podatku i inne przyczyny. ■

W stolicy zarobić można więcej, ponieważ największe inwestycje są wdrażane przede wszystkim w dużych miastach **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Szczepionki przeciw grypie i Covid-19 będą dostępne od października

Honorata Adamowicz

Szczepionki przeciw grypie są już w kraju, wkrótce zostaną dostarczone szczepionki dostosowane do najnowszego wariantu Covid-19.

— Szczepionka przeciw grypie już jest na Litwie, obecnie jest dostarczana do placówek medycznych. Już na początku października wakcyna trafi do wszystkich punktów i będzie można się szczepić. Natomiast szczepionka przeciw Covid-19, która jest dostosowana do najnowszego wariantu koronawirusa, już wkrótce dotrze na Litwę i także w październiku będzie można się szczepić — mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” dyrektor Centrum Chorób Zakaźnych i AIDS Saulius Čaplinskas.

MOŻNA ZASZCZEPIĆ SIĘ JEDNOCZEŚNIE

W związku z jesienną kampanią szczepień w państwach członkowskich Komisja Europejska zatwierdziła szczepionkę Comirnaty przeciwko COVID-19, dostosowaną do nowego wariantu wirusa — XBB.1.5, którą opracowała firma BioNTech-Pfizer. Szczepionka oznacza kolejny ważny krok w walce z tą chorobą. Nowe warianty COVID-19 wymusiły już trzykrotne modyfikacje składu preparatu.

— Szczepionki przeciwko grypie i Covid-19 są bardzo potrzebne, zwłaszcza dla osób z przewlekłymi chorobami. Chciałbym też zaznaczyć, że szczepić się przeciwko grypie i Covid-19 można podczas jednej wizyty u lekarza, co jest bardzo wygodne dla mieszkańców. To nie jest prawda, że jeżeli zaszczepimy się od razu dwoma szczepionkami, to będą one mniej odporne na wirusy, czy wyrządzą nam szkodę zdrowiu. Zapewniam was, to są mity, więc śmiało można szczepić się dwoma naraz — zaznacza Čaplinskas.

W październiku będzie się można zaszczepić w placówkach medycznych zarówno przeciwko grypie, jak i nowemu wariantowi COVID-19.

Zaszczepić się przeciwko grypie i Covid-19 można podczas jednej wizyty u lekarza, co jest bardzo wygodne dla mieszkańców **Fot. Marian Paluszkiwicz**

SEZON PRZEZIĘBIEN I BEZPŁATNE SZCZEPIENIA

Jesień to tradycyjnie początek sezonu grypowego. W tym roku prawdopodobnie zbiegnie się on z kolejną falą pandemii COVID-19, dlatego dyrektor Centrum Chorób Zakaźnych i AIDS przypomina o tym, jak bardzo ważne są szczepienia przeciwko koronawirusowi i grypie.

Infekcje górnych dróg oddechowych charakteryzują się sezonowością. Choroba COVID-19, podobnie jak grypa, jest jedną z ostrych infekcji górnych dróg oddechowych, więc jest prawdopodobne, że większa częstość występowania tych chorób rozpocznie się jesienią, a wzrost zachorowalności, jak zwykle, zostanie odnotowany w miesiącach zimowych.

— Na razie trudno jest prognozować, jaki to będzie sezon. Wiadome jest jedno, żeby uchronić swoje zdrowie, należy się zaszczepić.

pić. Grypa i koronawirus przenoszą się w ten sam sposób, czyli drogą kropelkową. Powodują także podobne objawy — kaszel, ból gardła, katar. Szczepienia przeciwko tym wirusom nie mogą być jednak traktowane wymiennie. W celu uzyskania pełnej ochrony należy przyjąć oba preparaty, ponieważ szczepionka przeciw koronawirusowi nie zapewnia ochrony przed grypą, a szczepionka przeciw grypie nie zapewnia ochrony przed koronawirusem. Dlatego lekarze zachęcają do wykonywania obu szczepień — podkreśla dyrektor Centrum Chorób Zakaźnych i AIDS.

Nieodpłatnie będą szczepione osoby należące do grup ryzyka. Są to osoby powyżej 65. roku życia, kobiety w ciąży, lokatorzy domów opieki społecznej, chorzy na przewlekłe choroby serca i naczyń krwionośnych, dróg oddechowych, nerek, nowotworowe oraz pracownicy placówek medycznych. ■

Dożynki – dawna tradycja, która łączy nas ze światem przyrody

Ilona Lewandowska

Dożynki to dziś przede wszystkim kolorowy festyn, podczas którego cieszymy się ostatnimi dniami lata (jeśli oczywiście pogoda sprzyja). Dożynkowe zwyczaje mają jednak bardzo długą tradycję i jak mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Margarita Czekolis, wyrażają zależność człowieka od sił przyrody.

WYRAZ WDZIĘCZNOŚCI ZA PLONY

Dożynki to zwyczaj, który łączy Słowian i Bałtów. Może mieć różne nazwy, pewne odmienne elementy, ale zawsze jest wyrazem wdzięczności za plony.

— To obrzęd o wiele starszy niż chrześcijaństwo. Sięga początków naszej kultury i przetrwał do dzisiaj, ponieważ wyraża więź człowieka z przyrodą. Dziś również ją odczuwamy, ale w przeszłości, gdy nie było tak zaawansowanych możliwości technicznych, byliśmy całkowicie zależni od słońca, wody, ziemi. Ludzie nie rozumieli zjawisk przyrody, przyjmowali je jako dar, więc konieczne było wyrażenie za ten dar wdzięczności — mówi nam znawczyni folkloru.

Tradycyjnie dożynki obchodzone były w pierwszy dzień jesieni. Święto poświęcone było tegorocznym zbiorom zbóż. Podczas obchodów dziękowano bogom za plony i proszono o jeszcze lepsze w roku następnym. Dożyńkom towarzyszyły różne zwyczaje, które, jak podkreśla Czekolis, przetrwały do dzisiaj jedynie w szczątkowej formie i tylko bardzo nieliczne osoby zdają sobie sprawę z ich pierwotnego znaczenia.

ŁĄCZNOŚĆ Z DUCHAMI POLA

Jednym z najważniejszych dożynkowych znaków jest oczywiście wieniec.

Dożynkowe tradycje, jak mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Margarita Czekolis, wyrażają zależność człowieka od sił przyrody

— Pierwotnie były dwa wieniec, jeden z pierwszych kłosów, a drugi z ostatnich. Te pierwsze ścinały zawsze kobiety. Robiono z nich wianek, ale także pieczono chleb, którym dzielono się nie tylko z ludźmi, ale także z duchami opiekuńczymi pola. Był to wieniec żeński, nazywany „babą” i symbolizował żeński początek życia. Kolejny wieniec, ten z ostatnich kłosów, nazywany był gospodarzem i symbolizował pierwiastek męski — wyjaśnia Margarita Czekolis.

Jak wyjaśnia znawczyni folkloru, ostatnie kłosa zbóż nie były przeznaczone do spożycia, zabierano taki snopek do domu i pozostawał tam przez całą zimę.

— Wynikało to znowu z wszechobecnej wiary w duchy opiekuńcze. Wierzono, że taki duch zamieszkuje na polu przez całą wiosnę i lato, mieszka w zbożu. Żniwa miały zgodnie z tą logiką pozbawiać takiego ducha domu. Trzeba było więc zabrać go ze sobą, by miał gdzie przetrwać zimę i oczywiście by nie zezłościł się na gospodarzy — opowiada rozmówczyni „Kuriera Wileńskiego”.

TRADYCJA PRZEJĘTA PRZEZ CHRZEŚCIJAŃSTWO

Dożynki zmieniły swój charakter wraz z nastaniem chrześcijaństwa.

— Nadal wyrażały wdzięczność za plon, który przecież nigdy nie przestał być wynikiem współdziałania człowieka i przyrody. Teraz po prostu tę wdzięczność zaczęto wyrażać nie duchom opiekuńczym, ale chrześcijańskiemu Bogu i Matce Bożej — mówi Czekolis.

Z biegiem czasu bardzo ważny w dożynkowej obrzędowości stał się czynnik społeczny. Już od XVI w. obchodzono to święto z myślą o żniwiarzach w nagrodę za ciężką pracę i zebrane plony. Także dziś dożynki pozostały bardzo ważnym elementem życia społeczności, która czuje się związana z rolnictwem.

Również wieniec dożynkowy zmieniał swoje formy.

— Na Wileńszczyźnie tradycyjny wieniec dożynkowy powinien być okrągły, zrobiony z kłosów zbóż, co wyraźnie nawiązywało do Słońca, któremu nasi przodkowie nadawali ogromne znaczenie.

18.>>

Na Ukrainie będzie natomiast inaczej — podstawa wieńca powinna być trójkątna. Oczywiście nie wynika to tylko z kwestii zwyczajowych, tak jak mówiłam, w naszych tradycjach każdy gest, kształt, kwiat ma znaczenie. Oczywiście niewiele osób je dziś pamięta, ale ja staram się je poznać i przekazywać, jeśli znajdą się chętni — wyjaśnia twórczyni ludowa.

ŚWIĘTO LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI

Dziś dożynki, które są przede wszystkim świętem lokalnej społeczności, zmuszają twórców do znacznie większej fantazji, niż w czasach, gdy były obrzędem mającym zapewnić plony.

— Wieniec dożynkowy może być prawdziwym dziełem sztuki ludowej. Dziś w zasadzie nie ma ograniczeń co do formy ani użytych materiałów, zdarzają się więc najrozmaitsze. Można taki wieniec robić przez kilka dni, tygodni, a czasem nawet miesięcy, bo zdarzają się także wieńce, które przewozi się na specjalnych platformach, gdyż są ogromnych rozmiarów — mówi Czekolis.

Dlaczego dożynki pozostają nadal żywe w naszej społeczności,

■ Dożynkowe wieńce na Wileńszczyźnie najczęściej mają okrągłe kształty

która wydaje się, że już tak bardzo daleko odeszła od czasów troski o zapewnienie sobie przychylności duchów opiekuńczych?

— Po prostu nadal czujemy naszą zależność od przyrody. Nie możemy zerwać więzi ze słońcem, wodą, ziemią. Pomimo wszystkich zdobyczy technicznych jesteśmy od nich zależni. To prawda, która doskonale wpisywała się w wie-

żenia pogańskie, ale również w chrześcijaństwie była bardzo dobrze czytelna. Po prostu człowiek nie wystarczy sam sobie, nie może uciec od przyrody i uniezależnić się od jej praw — reasumuje nasza rozmówczyni. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

TVP
WILNO

■ Tradycja doskonale odnalazła się w warunkach chrześcijaństwa

Delikatna babka z majonezem

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Przepis jest bardzo prosty i szybki, a ciasto udaje się za każdym razem. Taka babka idealnie sprawdzi się jako słodki dodatek do herbaty czy kawy.

Składniki:

- 4 jajka
- 1/2 szklanki mąki tortowej
- 1/2 szklanki mąki ziemniaczanej
- 2 łyżeczki proszku do pieczenia
- 150 g cukru
- 1 łyżeczka cukru waniliowego
- 140 ml majonezu

Wykonanie:

Korzystałam ze szklanki do mierzenia produktów o pojemności 250 ml. Do miski dodać całe jajka i ubijać je mikserem dosypując po trochu cukier i cukier waniliowy, aż cukier się rozpuści, a masa jajeczna zbieleje i będzie puszysta. Obie mąki przesiać i wymieszać z proszkiem do pieczenia, a następnie dodawać po łyżce do masy jajecznej, na przemian z majonezem.

Majonezu użyłam zrobionego własnoręcznie, jest on bardzo gęsty, ale można użyć takiego ze

Babka z majonezem jest bardzo delikatna, puszysta, wilgotna i lekka jak chmurka. Oczywiście, majonez nie jest wyczuwalny, a babka zaskoczy smakiem.

■ Fot. Freepik.com

sklepu, który najbardziej lubimy. Formę do babki o średnicy 22 cm wysmarować dokładnie tłuszczem i wysypać bułką tartą. Piekarnik nagrzać do 180 stopni, funkcja grzania góra-dół. Ciasto przelać do formy babkowej i wstawić do piekarnika. Piec 40-45 minut, sprawdzić patyczkiem czy jest suche. Jeśli tak — zostawić jeszcze na

chwilę w piekarniku przy otwartych drzwiczkach. Gotową babkę wyjąć z formy, można posypać ją cukrem pudrem lub zrobić lukier czy polewę czekoladową.

Moja babka pięknie wyrosła, podałam ją samą, bez cukru, a zapach w kuchni zwiabił domowników. Na długo nie starczyła, bo była przepyszna. ■

Prosta i smaczna cukinia smażona

Cukinia smażona na patelni pomimo prostego wykonania jest bardzo smaczna. Nie każdy może lubi cukinię, ale warto jej spróbować właśnie taką — bez panierki. To pyszne niskokaloryczne warzywo. Podsmażone plastry żółtej cukinii są jedynie doprawione przyprawami i ziołami, a mimo to pysznie smakują.

Składniki:

- 1 cukinia żółta
- 1 łyżeczka oleju
- sól • pieprz
- zioła prowansalskie
- papryka

Wykonanie:

Cukinię najlepiej młodą, taką co nie ma jeszcze dużych nasion, umyć, nie obierać jej. Pokroić na plastry o grubości jednego centymetra. Jeśli cukinia jest starsza, należy obrać ją ze skóry i wydrążyć nasiona. Na patelni rozgrzać olej i ułożyć plastry cukinii jedną warstwą, smażyć minutę i przewrócić na drugą stronę. Cukinia ma tylko lekko zmięknąć. Posypać ją po wierzchu solą, pieprzem, słodką papryką i ziołami prowansalskimi. Chwilę dusić pod przykryciem, aby nabrała smaku, musi być jednak jędrna i lek-

ko twarda. Taka cukinia jest pyszna sama, ale idealnie pasuje do mięsa, a także może być bazą do sałatek. ■

■ Fot. autorka

Apel o pomoc w ustaleniu szczegółów życiorysu Konstantego Łozickiego (1845-1927)

Zwracam się z prośbą o pomoc w dość nietypowej sprawie, bo dotyczy osoby, która urodziła się 150 lat temu.

Wraz z kolegą jesteśmy pasjonatami historii. Staramy się jak najbardziej poznać naszą lokalną historię i czasem z zupełnie przypadkowych działań wychodzą nam historyczne perełki.

W tym roku postanowiliśmy odświeżyć tablicę nagrobną na naszym cmentarzu parafialnym w Niesułkowie Kolonii, ojca przedwojennego właściciela majątku Niesułków (obecnie gmina Stryków). Nie byłibyśmy sobą gdybyśmy nie podjęli próby bliższego poznania historii tego rodu.

Konstanty Łozicki (bo to właśnie jego grób) wg informacji pozyskanych z aktów stanu cywilnego urodził się między 1845 a 1847 r. we wsi Kiborczycki (?) parafii Żmujdki powiecie Wilkomirskim. Był synem Augusta/Augustyna oraz Anny z domu Danielewicz.

Następnie na stronie internetowej www.genealogia.okiem.pl znaleźliśmy informacje, że był szlachcicem guberni kowieńskiej i brał udział w Powstaniu Styczniowym.

Kolejne akta stanu cywilnego np jego dwóch małżeństw czy narodzin jego dzieci, dają nam informacje, że mieszkał w Warszawie, następnie na Śląsku, gdzie zajmował się handlem i był restauratorem. Ostatnie lata życia spędził jako zarządca majątku Niesułków, który został kupiony przez jego syna w 1922 r.

A więc dość dużo już ustaliliśmy, ale czujemy jeszcze pewien niedosyt, dlatego prosimy o wsparcie osób, znających Litwę i język litewski, gdyż to dałoby nam dużą przewagę w procesie szukania dalszych informacji.

Chodzi nam o ustalenie właściwej nazwy wsi, w której się urodził Konstanty Łozicki (czy może to być wieś Kibildźiai?).

Może udałoby się też ustalić, jacy mi wsiami dysponował ród Łozickich przed konfiskatą po Powstaniu Styczniowym. Czy posiadali jakiś dwór? Być może w parafii Żmujdki zostały jakieś groby ich przodków?

Napisałem list (po polsku) adresowany na parafię w Żmujdkach, ale na razie nie uzyskałem żadnej odpowiedzi. Dodatkowo warto też wspomnieć, że to jego syn Feliks walczył w Legionach Polskich, za co otrzymał w latach 30. pośmiertnie Krzyż niepodległości, a dwóch wnuków Konstantego zginęło walcząc w Powstaniu Warszawskim.

Co widać na tablicy nagrobnej Konstantego, przy życiu została tylko

synowa, a po jej śmierci nie ma, kto mógłby zająć się jego grobem.

Za każdą dodatkowo informację i wsparcie serdecznie dziękujemy.

Wszystkie zebrane informacje planujemy przekazać do instytucji, która pomogłaby wyremontować grób tego powstańca. ■

Z wyrazami szacunku

Tomasz Hajdys

hajdys.t@gmail.com

Fot. archiwum pryw. T. H.

Odpust Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Szydłowie

w trzydziestą rocznicę pielgrzymki Jana Pawła II na Litwę

9 września 2023 r.

16:00 – Msza święta w języku polskim
zostanie odprawiona na placu przed sanktuarium

Będziemy się modlić o to, by Kościół coraz gorliwiej odpowiadał na Boże wezwanie by iść i czynić apostołami ludzi wszystkich narodów
(por. Mt 28:19)

Pies na koncercie zespołu Metallica

Młody pies, sfotografowany na siedzeniu wśród publiczności podczas koncertu legendy metalu, grupy Metallica, został gwiazdą mediów społecznościowych. Jak się okazało uciekł wcześniej z przydomowego podwórka. Dzień po koncercie szczęśliwie wrócił do swojego opiekuna. „Być może słyszeliście, że podczas #M72LA dołączył do nas czworonożny fan!” — napisał bodaj najstynniejszy zespół metalowy świata na swoim profilu facebookowym, śledzonym przez 36 mln osób. „Po wieczorze spędzonym na występie z »naszą rodziną Metallica«, następnego dnia Storm bezpiecznie wróciła do prawdziwej rodziny.

Fot. facebook.com/Metallica

W jaskini urządził wygodne mieszkanie

Po dwunastu latach samorządowe władze z wyspy Formentera odnalazły mężczyznę, który „przywłaszczył” jedną z nadmorskich jaskiń. W pustej przestrzeni w skale zaaranżował prowizoryczny lokal mieszkalny. W „domu” Hiszpana znajdowały się między innymi osłonięte moskitierą hamaki do spania, stoły i krzesła oraz lodówka turystyczna. Samozwańczy „jaskiniowiec” postarał się też o zrobienie sobie łazienki. Z podwieszono wiadra wykonał prysznic. Skalnemu mieszkaniu przytulności dodawały porozstawiane gdzieśdywany. Choć „dziki lokator” zajmował nielegalnie jaskinię od ponad dekady, to władze odkryły jego obozowisko dopiero kilka dni temu. Jak informuje hiszpański portal Diaro de Ibiza, już w zeszłym roku do lokalnej policji wpływały zawiadomienia o tym, że ktoś obozuje wśród skał. Jednak dopiero teraz mundurowi udali się na miejsce i odkryli, że przestrzeń została zaaranżowana na mieszkanie.

Miliony pszczoł na kanadyjskiej drodze

Na jednej z dróg w Burlington w Kanadzie miało miejsce niecodzienne zdarzenie. Ciężarówka przewożąca tam miliony pszczoł na zimowanie. Podczas transportu owadów doszło do poluzowania specjalnych pasków zabezpieczających ule, a te z kolei wypadły na drogę. W miejscu zdarzenia latało 5 mln owadów. Policja musiała poprosić o pomoc właściciela organizacji ratującej pszczoły, Michaela Barbera. Określił widok mianem „szalonej chmury pszczoł”. Dodał też, że były „bardzo wściekłe, zdezorientowane i bezdomne”. Mężczyzna skontaktował się z kilkunastoma lokalnymi pszczelarzami, którzy pomogli mu w łapaniu owadów.

Fot. Pixabay.com

Fotomigawka

■ Dni Stolicy 2023 zainaugurował koncert legendarnego zespołu „BrainStorm” Fot. Julius Kalinskas, ELTA

10 września 2023 r., godz. 19:00

Dom Kultury Polskiej w Wilnie (nowa sala)

ul. Naugarduko 76

Robert Brutter

„KANTATA NA CZTERY SKRZYDŁA”

(komedia metafizyczna)

Reżyseria – Jan Buchwald

Scenografia – Greta Subatavičiūtė

Kierownik Artystyczny Teatru – Irena Litwinowicz

„Kantata keturiems sparnams” (metafizinė komedija)

Bilety do nabycia poprzez [paySera](#) oraz przed spektaklem.

Informacja pod tel. +370 686 44703

Spektakl zrealizowany przy wsparciu finansowym Ambasady RP w Wilnie.

Nas wspierają:

Patroni medialni:

KUPNO

Najdrożej na Litwie kupujemy lasy (dojrzałe, młode, na drewno, poręby), ziemię i zagrody. Tel. 8 651 39 039

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. 8 686 03 070

Kupię mieszkanie. Może być bez remontu. Proponować różne warianty. Tel. 8 683 73159

W konkurencyjnych cenach skupujemy samochody. Załatwiamy dokumenty. Wasz samochód – nasza troska. Tel. 8 602 05 044

Skupujemy samochody w dowolnym stanie. Załatwiamy dokumenty. Rozliczamy się na miejscu. Tel. 8 611 33 626

Kupię samochód terenowy (lit. visureigis). Tel. 8 688 56 717

Kupujemy ziemię, las, suchy las. Cięcia sanitarne. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 606 01 125

Kupię dokumenty (wniosek) na działkę ziemi niepodlegającej zwrotowi. Rozliczamy się od razu. Tel. 8 692 88 088

Kupujemy działki pod budowę w Wilnie i rejonie wileńskim. Wykonujemy projekty. Szybkie rozliczenie. Tel. 8 606 01 125

USŁUGI

Usługi cmentarne. Montaż pomników, nagrobków, płyta nagrobkowa – grobowce. Renowacja mogił, układanie kostki brukowej, wypełnienie kruszonym kamieniem i inne prace. www.gravas.lt, Vilnius, tel. 8 670 06 868

Wywóz śmieci. Transport ładunków. Profesjonal-

ny zespół wykona prace wyburzeniowe. Tel. 8 678 003 83; 8 679 46 521

Pokrycie dachowe, naprawa. Dostawa materiału. Gwarancja pracy. Niedrogo i jakościowo. Tel. 8 606 97 218

Remontujemy pokrycia dachowe, fasady. Wieloletnie doświadczenie. Tanio kompletujemy materiały, udzielamy gwarancji. Tel. 8 677 34 202

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajobrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno. Tel. 8 684 30 018

Muruję piece, piecyki. Remontuję stare. Niedrogo. Tel. 8 683 95 373

SPRZEDAŻ

Sprzedam suchą tarcicę (tzw. „piłomateriały”) o rozmiarach: 0,1x0,1x6; 0,05x0,200x6; 0,05x0,075x6; 0,02x0,12x6. Tel. 8 618 41 164

NAPRAWIAMY

- telewizory (LCD, plazmowe)
- komputery • monitory
- kamery wideo
- cyfrowe aparaty fotograficzne
- wieże muzyczne i inną aparaturę dźwiękową
- telefony komórkowe, radiotelefony
- mikrofalówki, odkurzacze.

Wykonujemy skomplikowany remont. Udzielamy gwarancji.

Vilnius, ul. Kauno 34
tel. 8 655 22234
www.taisykla.com

**TOWARY
ELEKTRONICZNE:**

- Anteny • Odbiorniki
- Sygnalizacji • Pulpity
- Narzędzia • Przewody
- Głośniki dźwiękowe
- Akumulatory

www.taisykla.com
tel. 8 52 33 46 70

KUPIJEMY LASY
DOJRZAŁE, MŁODE,
NA DREWNO, PORĘBY,
ZIEMIĘ, ZAGRODY W
CAŁEJ LITWIE 8 676 41155

UAB „Krekenavos agrofirma”
**SKUPIJEMY
BYDŁO**
KROWY, CIELICE, BYKI
WEDŁUG WAGI RZEZNEJ BĄDŹ ŻYWEJ
WAŻY, PŁACI OD RAZU, TRANSPORTUJE
TEL. (8 620) 61179

15, 16, 17 września
ZAPRASZAMY NA TRADYCYJNĄ
JESIENNĄ WYSTAWĘ-KIERMASZ

„Lietuvos žiedai”

w OGRODZIE BOTANICZNYM
Uniwersytetu Wileńskiego
Vilnius, ul Kairėnų 43. Tel. 8 689 17 442

Informuojame žemės sklypą (kadastru Nr. 4196/0500:77, 4196/0500:78), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., savininka V.K, kad UAB “Sanora” matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2023-09-19 d. 10:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:110), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., ribų ženklinimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:45), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., savininka H.M, kad UAB “Sanora” matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2023-09-19 d. 11:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:109), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., ribų ženklinimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:226), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., savininka V.K, kad UAB “Sanora” matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2023-09-19 d. 13:00 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:113), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., ribų ženklinimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:226), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., savininka V.K, kad UAB “Sanora” matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2023-09-19 d. 14:30 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:112), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., ribų ženklinimo darbus.

Informuojame žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:293), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., savininka I.B, kad UAB “Sanora” matininkas Feliksas Steponavičius (kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1569) 2023-09-19 d. 16:00 val. vykdys žemės sklypo (kadastru Nr. 4196/0500:111), esančio Vilniaus raj. sav., Paberžės sen., Vibrantiškių k., ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašom kreiptis į UAB “Sanora” adresu Pulko g. 2 Vilnius, el. paštu info@sanora.lt arba telefonu (85)2752523, mob.869840821.

Zam. 2709

TVP WILNO	
7.00	S. anim. „Miś Uszatek”
7.05	Ugotuj nam bajkę
7.25	S. anim. „Stacyjkowo”
7.35	Pożyteczni.pl
8.00	Info Wilno
8.15	Studio Wilno
8.35	Polonia 24
9.00	Wojciech Cejrowski - bosko przez świat
9.25	S. „Sześć siostr”
10.30	Na tropie przypraw
10.55	Gra słów
11.20	Tygiel
11.35	Wędrowiec Polski
13.00	Info Wilno
13.05	wojsko-polskie.pl
13.25	Weterynarze z sercem
13.55	Kabaret za kulisami
14.45	S. „Komisariat”
15.10	Słownik polsko@polski
15.35	Dobre historie
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Klan”
16.45	S. „Barwy szczęścia”
17.10	Ugotuj nam bajkę
17.35	S. anim. „Stacyjkowo”
17.45	Egzamin z życia
18.30	Niezłomni polskich Kresów
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
22.15	Informacje kulturalne
23.45	S. „Komisja morderstw”
00.30	Info Wilno
00.45	Studio Wilno
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00,	
8.30	Wiadomości
9.00	S. „Soko Leipzig”
9.45	S. „Komisarz Rex”
10.35	S. „Prowincjonalna komisarz”

11.30	S. „Diagnoza Betty”
12.15	Euromaxx
12.30	Kto i dlaczego?
13.00	Przyjazna Litwa.
14.00	15.00, 16.00 Wiadomości
16.30	S. „Zaklinacze koni”
17.15	S. „Wszystko dla pań”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Walki o wiadra
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Urodzeni tego samego dnia”
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Wikingowie”
23.45	S. „Komisarz Rex”

6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „MacGyver”
11.00	S. „Prawie żonaty”
12.00	Wiadomości
13.20	Panna chłopka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Całuję. Rūta
21.00	S. „Poważne sprawy”
21.30	Wiadomości
22.30	„Strzelaj i wiew” komedia
00.20	S. „MacGyver”

LRT | PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	1000 cudów świata
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	„Bracia i siostry”
8.30	Menora
9.00	Nasza rosyjska ulica
9.30	FIBA Europa „3x3”
13.00	Zacznij od siebie
13.30	Żyjmy jak można czyściej

14.00	Żyję w świecie iluzji
14.30	„RADAROM. Siła wspólnoty” film dok.
15.30	S. „Służyć i bronić”
16.30	Żyć na wsi jest dobrze
17.00	Dalej od miasta
17.30	FIBA Europa „3x3”
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Dlaczego żyję?” dramat
23.35	Euromaxx
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
11.45, 15.30.	MŚ w koszykówce mężczyzn
13.45	S. „Macochoa”
15.00	S. anim.
17.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„Gliny”
20.30	S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00	S. „Zakochani”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„Jumper” film fab.
00.25	S. „Bosch”

BTV

6.05	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50	S. „Ciepła posada”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35	S. „CSI. Miami”
11.35	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”

17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Chciwość” thriller
22.50	„Przebudzenie” film fab.

rytas tv

5.30, 13.00	Nowy dzień
6.30	S. „Jasnowidz”
7.30	Kwestia gustu
8.00	S. „Tajemnice”
9.00, 19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
10.00	S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00, 18.30, 23.00	Anatomia mieszkania
12.30	Misja lato
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30	S. dok. „Z miłości czy dla pieniędzy”
18.20	Sport. Pogoda
20.00, 22.30	Reporter
20.40	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda

6

6.25	S. „FBI”
7.25	S. „Cobra 11”
8.30	„Magazynowe wojny”
9.00	„Na jednym końcu haczyk”
9.30	S. „Współczesna rodzina”
10.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00	S. „Żonaty i z dziećmi”
12.00	S. „Tatuśki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
16.00	S. „FBI”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Rezydenci”
20.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”

21.00	„Mechanik: Konfrontacja” thriller
23.05	S. „Elementary”
00.00	S. „Policjanci”

6.00	S. „Kadin”
7.00, 17.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	S. „Cudowny lekarz”
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00, 20.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Zapisane w pamięci”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamięliśmy się żonami”
18.00	S. „Zapisane w pamięci”
19.00	S. „Dr House”
21.00	S. „Kasandra”
23.10	S. „Rocco Schiavone”
01.15	S. „Jednostka do zadań specjalnych”

TVP 1

6.20	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Złoty chłopak”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
8.30	„Dobre historie”
9.00	Wiadomości
9.10	Kwadrans polityczny
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.25	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00	Wiadomości
13.10	„Agrobiznes”
13.35	„Magazyn

Rolniczy"
13.55 S. dok. „U
wybrzeży Nowej
Zelandii seria III”
15.00 S. „Złoty
chłopak”
16.00 Wiadomości
16.20, 21.15 „ALARM!”
16.35 „Gra słów.
Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to
melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden
z dziesięciu”
20.30 Wiadomości
21.25 Eliminacje
piłkarskich ME.
Polska - Wyspy
Owcze
00.25 „Ocaleni”

**TVP
KULTURA**

8.35 „Księga
Przestrzeni”
9.15 „Którędy
po sztuce”
9.30 „Trzeci punkt
widzenia”
10.00 „Pajęczarki”
komedia
12.00 S. „Polskie drogi”
13.40 „Legendarne
hollywoodzkie
pary”
14.50 „Karolina Lizer –
Onyks” koncert
15.55, 22.40
„Informacje
kulturalne”
16.25 „Komeda”
film dok.
17.15 „Historia kina
w Popielawach”
film obycz.
19.05 „Wędrowiec
Polski”
19.40 „Kabaret
Starszych
Panów”
21.00 „Człowiek na
torze” dramat
23.10 S. „Glina”
00.10 „Ran” dramat

**TVP
POLONIA**

7.00, 23.05 „Polonia 24”
7.30 „Słownik
polsko@polski”

8.00 „Prywatne życie
zwierząt”
8.30 „Pytanie
na śniadanie”
(11.35 „Panorama”)
12.10 „Nad Niemnem”
12.30 S. „Barwy
szczęścia”
13.00 Wiadomości
13.15 S. „Blondynka”
15.05 „Giganci historii”
16.00 Wiadomości
16.20 S. anim. „Miś
Uszatek”
16.40 S. anim. „Dziwne
przygody
Koziołka
Matołka”
17.00 S. „Korona
królów.
Jagiellonowie.”
17.30 S. „Barwy
szczęścia”
18.00 Teleexpress
18.20 „Stacja
Innowacja”
18.45 „Polacy Światu”
18.55 „W obiektywie
Polonii”
19.10 „Wilnoteka”
19.30 „Informacje
kulturalne”
19.45 „Czym żyje
świat”
20.05 „Gra słów.
Krzyżówka”
20.30 Wiadomości
21.20 S. „Krucjata.
Prawo serii”
23.05 „Polonia 24”
23.35 „Luftwaffe 39:
Zbrodnia
nieukarana”
film dok.

TVP.INFO

6.35 Serwis Info
Poranek
7.40 „Rodzina i praca”
7.50 „Jak oni kłamią”
8.10 „Jedziemy”
8.50 „Agrobiznes”
9.00 „Jedziemy dalej”
9.20 „Minęła 8.”
10.10 „Minęła 9.”
10.40 Plan dnia
11.00 Serwis Info
Poranek
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.20 Info Kultura
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień
(17.45 Info Kultura)
18.00 „Teleexpress”

18.15 „Teleexpress
Extra”
18.30 „O co chodzi”
19.00 Panorama
19.20 „Za czy przeciw”
19.55 Serwis Info
Wieczór
20.20 „Jak oni kłamią”
20.30 Wiadomości
21.00 Gość
Wiadomości
21.15 „Minęła 20.”
22.00 „W otwarte karty”
22.40 Serwis Info
Wieczór
22.50 „W tyle wizji”.
23.30 „W tyle wizji
Extra”
23.50 „Jak oni kłamią”
00.00 Info Wieczór
00.35 „W akcji”

**TVP
HISTORIA**

7.00 „Był taki dzień”
7.05 „Informacje
kulturalne”
7.15 S. „Strachy”
8.30 „Okrasa łamie
przepisy”
8.55 „Kalendarium
Powstania
Warszawskiego”
9.00 „Ukryte skarby”
9.20 „Spór o historię”
9.50 „Tu wszystko jest
Polską”
10.15 S. „Dziewczyna i
chłopak”
11.05 S. dok. „Dzika
Kanada”
12.00 „Przyrodnik na
tropie”
12.30 „Informacje
kulturalne”
12.45 „Klasztorne
smaki według
Remigiusza
Rączki”
13.10 „Był taki dzień”
13.15 S. „Blondynka”
14.00 „Ja Cię uczyc
każę”
14.20 „Był taki dzień”
14.25 „Było, nie minęło”
14.45 „Rząd Polski
1939 – 1945”
film dok.
15.50 „Fenomen
polskości”
film dok.
16.35 „Był taki dzień”
16.45 „Giganci historii”
17.30 S. „Korona
królów”

18.00 S. „Rycerze i
rabusie”
19.00 S. „Na kłopoty...
Bednarski”
20.00 „Obrońcy”
film dok.
21.00 S. „Z biegiem lat,
z biegiem dni”
22.20 „Wojna Polska
1939. Dzień po dniu”
23.00 S. „Ekstradycja 2”
23.50 „Przypadek
Polski. Polityka i
idee”

TRWA

6.00 „Anioł Dobroci”
film dok.
7.00 Audycja
Generalna
papieża
Franciszka z
Watykanu (powt.)
8.00 „Po stronie
prawdy”
8.55 „Kartka z
kalendarza -
Powstanie
Warszawskie”
9.00 Informacje
dnia
9.15 „Polski punkt
widzenia”
9.35 „Słowo życia”
9.40 „Poznajemy
Polskę”
10.00 „Na zdrowie”
10.20 S. anim.
„Opowieści z
Księgi Cnót”
10.45 „Święty na każdy
dzień”
10.50 Muzyczne chwile
11.00 Informacje dnia
11.15 „Rozmowy
niedokończone”
12.25 „Myśląc
Ojczyzna”
12.35 „Przyroda i
ludzie”
13.00 Modlitwa Anioł
Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 S. „Przygody
pana Michała”
13.50 „Skarby
ojcowskiego
domu” reportaż
14.20 „Niedziela”
14.30 Msza Święta z
Jasnej Góry
15.20 Muzyczne
chwile
15.30 „Stanisław Kulon

- świadek
Sybiru”
film dok.
16.00 „Moja wyspa
wiary”
film dok.
16.50 „Ma się
rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Z wędką nad
wodę w Polskę i
świat”
17.35 „Zew natury”
18.00 Modlitwa w
Kaliszu
w obronie
życia poczętego
20.25 „Akademia
pro-life”
20.30 S. anim.
„Przyjaciele i
bohaterowie”
21.00 Informacje dnia
(wydanie główne)
21.20 Modlitwa
różańcowa
21.50 „Myśląc historia”
22.00 Apel
Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt
widzenia”
23.00 S. „Przygody
pana Michała”
23.30 Muzyczne
chwile
23.45 „To nic takiego”
film dok.

**Discovery
CHANNEL**

6.00 Fani czterech
kółek
9.00 Jak to jest
zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka
o багаż
11.00 Łowcy staroci:
renowacje
12.00 Łowcy staroci
14.00 Dom na piaskach
17.00 Skarby z szopy
18.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to jest
zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci:
renowacje
21.00 Samochód do
zamieszkania
22.00 Łowcy staroci:
renowacje
00.00 Nagi instynkt
przetrwania

TVP WILNO	
7.00 S. anim. „Miś Uszatek”	7.10 Superkrowe ABC
7.35 Przystanek slow food	8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno	8.35 Polonia 24
9.00 Czas w las	9.25 S. „Sześć siostr”
10.30 Okrasa łamie przepisy	11.00 Gra słów
11.20 Pożyteczni.pl	12.15 Siły Zbrojne Litwy
13.00 Info Wilno	13.05 Moda na język polski
13.25 Podróże Małej i Dużej	15.00 S. „Uzdrowisko”
15.25 S. „Taka jak Ty”	16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”	16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 S. anim. „Miś Uszatek”	17.20 Superkrowe ABC
17.45 S. „Na dobre i na złe”	18.35 Unia kulinarna
19.00 Info Wilno	19.15 Studio Wilno
19.35 S. „Ranczo”	20.30 Wiadomości
21.00 „Kobiety kina” film fab.	23.00 Informacje kulturalne
23.15 S. „Ojciec Mateusz”	23.55 Info Wilno
00.15 Studio Wilno	00.35 Dobre historie
LRT TV	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.02 Dzień dobry, Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości	9.00 S. „Soko Leipzig”
9.45 S. „Komisarz Reks”	10.35 S. „Prowincjonalna komisarz”
11.30 S. „Diagnoza Betty”	

12.15 Euromaxx	12.30 Kto i dlaczego?
13.00 Przyjazna Litwa	14.00 15.00, 16.00 Wiadomości
16.45 S. „Obietnica”	18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina	19.30 Ciepłe spotkania
20.30 Panorama	21.00 Temat dnia
21.30 Złoty umysł	22.45 „Maska wideo”
23.00 „Wiktor Frankenstein” dramat	00.50 „Nędznicy” dramat
	
6.00 Filmy anim.	7.00 „Panna chłopka”
8.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”	10.00 S. „MacGyver”
11.00 S. „Prawie żonaty”	12.00 Wiadomości
13.20 „Panna chłopka”	14.30 S. „Płomień”
15.30 S. „I odpuść nam nasze winy”	16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości	19.30 KK2
21.00 „Lodowy szlak” thriller	23.15 „Otoczyć i zniszczyć” thriller
01.05 „Dzikie żądze” thriller	
LRT PLUS	
6.00 Hymn Republiki Litewskiej	6.05 Ulice kobiet
7.00 Kto i dlaczego?	7.30 Urodzeni w tym samym dniu
8.30 Wyznania	9.00 „Dzień dobry Litwo”
11.30 Śniadanie u sąsiada	12.00 „Dajmy czadu!”
13.10 Festiwal jazzowy w Kłajpedzie „Karl Frierson & Band”	14.30 „Filary nieba - dzwoniące synagogi”

film dok.	15.30 Euromaxx
15.45 S. „Służyć i bronić”	16.45 „Dzień dobry, Litwo”
17.05 Widokówki z podróży	19.00 „Dzień kultury”
19.30 W sercu Litwin	20.30 Panorama
21.00 Temat dnia	21.30 „Egon Schiele: śmierć i dziewczyna” dramat
23.15 Wileńskie Targi Książki 2023	23.45 Widokówki z podróży
00.00 Wiadomości DW (ros.)	00.15 Dziś na świecie (ros.)
	
6.00 Seriale anim.	7.45 S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55 S. „W wirze miłości”	10.00 S. „Barrister Babu”
10.45 S. „Kobiety lekarz”	11.45, 15.30 MŚ w koszykówce mężczyzn. 1/2
13.45 S. „Macocha”	15.00 S. „Simpsonowie”
17.30 TV Pomoc	18.30 TV3 wiadomości
19.30 „Auta” film anim.	21.55 „Park Jurajski” film fab.
00.30 „Wszystko, nic i coś niecoś” komedia	
	
6.00 S. „Ślepa strefa”	7.00, 13.30 Zasady mojej kuchni
8.25, 14.50 S. „Ciepła posada”	9.25, 15.55 S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.35 S. „CSI. Miami”	11.35 S. „Mentalista”
12.30 S. „Ślepa strefa”	

17.00 Info dzień	17.30 S. „Mentalista”
18.30 S. „CSI. Miami”	19.30 Wrestling
21.30 „Snajper. Koniec zabójcy” thriller	23.25 „Chciwość” thriller
	
5.30, 13.00 Nowy dzień	6.30 S. „Jasnowidz”
7.30 Akademia wsi	8.00 S. „Tajemnice”
9.00, 19.00 S. „Historia jednego przestępstwa”	10.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
11.00, 21.25 S. „Na imię ma Kozaim”	12.00 Pytanko
12.30 Drogi partyzanckie	14.00, 0.30 S. „Ślad”
15.00 S. „Jasnowidz”	16.00, 18.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda	16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30 S. dok. „Z miłości czy dla pieniędzy”	18.20 Sport. Pogoda
18.30, 23.00 Rozmowy nad morzem	19.00 S. dok. „Nierozwiązane tajemnice świata”
20.00, 22.30 Reporter	20.40 Sport. Pogoda
20.50 S. „Jasnowidz”	22.50 Sport. Pogoda
	
6.25 S. „FBI”	7.25 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”	9.00 „Przewodnik budowlany”
9.30 S. „Współczesna rodzina”	10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Rezydenci”	12.00 S. „Tatuśki”
14.00 S. „Cobra 11”	15.00 S. „CSI. NY”
16.00 S. „FBI”	18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 S. „Rezydenci”	

20.00 „Gliny”	21.00 Wiadomości
22.00 „Riwiera dla dwojga” komedia	23.55 „Mechanik: Konfrontacja” thriller
	
6.00 S. „Kadin”	7.00, 17.00 „Rodzinne melodramaty”
8.00 S. „Zakazany owoc”	9.00 S. „Zranione serce”
10.00 S. „Cudowny lekarz”	11.00 S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00 S. „Dr House”	13.00, 20.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Zapisane w pamięci”	15.00 S. „Anupamaa”
15.30 S. „Bądź ze mną”	16.00 „Zamieśmy się żonami”
18.00 S. „Zapisane w pamięci”	19.00 S. „Dr House”
21.00 S. „Ridley”	22.55 S. „Huss”
00.50 S. „Kassandra”	
	
6.15 S. „Dziedzictwo”	7.05 S. „Złoty chłopak”
8.00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze	8.30 „Agape blisko siebie”
9.00 Wiadomości	9.10 „Kwadrans polityczny”
9.25 „Informacje kulturalne”	9.40 S. „Ranczo”
10.40 S. „Komisarz Alex”	11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.25 S. „Kuchnia Jagiellonów”	13.00 Wiadomości
13.10 „Agrobiznes”	13.35 „Magazyn

13.55 Rolniczy S. dok. „U wybrzeży Nowej Zelandii seria III”
15.00 S. „Złoty chłopak”
16.00 Wiadomości
16.20, 21.15 „ALARM!”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
18.55 S. „Klan”
19.25 S. „Leśniczówka”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 Wiadomości
21.35 S. „Archiwista 2”
22.30 „Historia jednej zbrodni” film dok.
00.05 „Zwyczajna przysługa” film fab.

8.30 „Res Poloniae”
9.10 „Wydarzenie aktualne”
9.40, 16.00, 22.45 „Informacje kulturalne”
10.10 „Historia kina w Popielawach” film obycz.
12.00 S. „Polskie drogi”
13.40 „Celnik Rousseau albo wstęp do nowoczesności” film dok.
14.45 „Spotkanie z cieniem - Hanka Ordonówna” widowisko
16.30 „Wydarzenie aktualne”
17.05 „Kamień na kamieniu” dramat
19.00 „Jazz.pl”
20.35 „Wydarzenie aktualne”
21.00 „I Bóg stworzył kobiety” film fab.
23.15 S. „Pitbull”
00.15 „Człowiek na torze” dramat

7.00, 23.05 „Polonia 24”
7.30 „Zakończ się w Polsce”

8.00 „Wojciech Cejrowski”
8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)
12.10 „Stacja Innowacja”
12.30 S. „Ja to mam szczęście!”
13.00 Wiadomości
13.15 S. „M jak miłość”
15.05 „Luftwaffe 39: Zbrodnia nieukarana” film dok.
16.00 Wiadomości
16.20 S. anim. „Tajemnice Wiklinowej Zatoki”
16.50 „Szansa na sukces. Opole 2023”

17.45 „Top 3 Marka Sierockiego”
18.00 Teleexpress
18.20 „Zakończ się w Polsce”
18.55 „Amerykański kwadrans”
19.10 „Niezwykłe historie Biało-Czerwonych”
19.30 „Informacje kulturalne”
19.45 „Paryż. Śladami Chopina”
20.05 „Gra słów. Krzyżówka”
20.30 Wiadomości
21.15 S. „Na dobre i na złe”
22.10 S. „Na sygnale”
22.35 „Taka jak Ty”
23.35 S. „07 zgłoś się”

6.35, 11.00 Serwis Info Poranek
7.50 „Jak oni kłamią”
8.10 „Jedziemy”
8.50 „Agrobiznes”
9.00 „Jedziemy dalej”
9.20 „Minęła 8.”
10.10 „Minęła 9.”
10.40 „W Kontrze”
11.30 Serwis Info Dzień
13.00 Info Raport
14.20 Info Kultura
14.30 Serwis Info Dzień
16.30 Info Dzień (17.45 Info Kultura)
18.00 „Teleexpress”
18.15 „Teleexpress

Extra”
18.30 „O co chodzi”
19.00 Panorama
19.20 „Za czy przeciw”
19.55, 22.25 Serwis Info Wieczór
20.20 „Jak oni kłamią”
20.30 Wiadomości
21.00 Gość Wiadomości
21.15 „Forum”
22.00 „W pełnym świetle”
22.50 „W tyle wizji”
23.30 „W tyle wizji Extra”
23.50 „Jak oni kłamią”
00.00 Info Wieczór
00.30 „W akcji”

7.00 „Był taki dzień”
7.02 „Informacje kulturalne”
7.15 „Kalendarium Powstania Warszawskiego”
7.19 S. „Na kłopoty... Bednarski”
8.30 „Okrasa łamie przepisy”
8.50 „Był taki dzień”
9.00 „Ukryte skarby”
9.20 „Przystanek Historia”
9.50 „Nie taka prosta historia”
10.15 S. „Dziewczyna i chłopak”
11.00 „Przeczytaj mi tę historię”
11.10 „Pingwin Afrykański Chaplin” film dok.
12.00 „Przyrodnik na tropie”
12.30 „Informacje kulturalne”
12.45 „Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki”
13.15 S. „Blondynka”
14.00 „Paleta dziejów”
14.15 „Wojna Polska 1939. Dzień po dniu”
14.35 „Było, nie minęło”
15.00 „Rząd Polski 1939-1945” film dok.
15.55 „Był taki dzień”
16.00 S. dok. „Polskie wynalazki”
16.45 „Giganci historii”

17.30 S. „Korona królów”
17.55 „Był taki dzień”
18.00 S. „Crimen”
19.00 S. „Na kłopoty... Bednarski”
20.00 „Wojna Polska 1939. Dzień po dniu”
20.30 „Wojownicy czasu”
21.00 S. „Z biegiem lat, z biegiem dni”
22.30 „Ex Libris”
23.00 S. „Ekstradycja 3”
00.00 „Kombinacje operacyjne” film dok.
00.50 S. dok. „Kroniki miasta”

6.00 „Modlitwa o pokój” film dok.
7.40 „Ze szkolnej ławki”
8.55, 18.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”
9.00 Informacje dnia
9.15 „Polski punkt widzenia”
9.40 „Słowo życia”
9.45 „Tam ktoś jest” film dok.
10.10 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
10.35 Święty na każdy dzień
10.45 „Jestem mamą”
11.00 Informacje dnia
11.15 „Lotte - małopolska Inka wczoraj i dzisiaj” film dok.
12.25 „Myśląc historia”
12.35 „Europejska perła baroku” reportaż
13.00 Modlitwa Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 S. „Przygody pana Michała”
13.50 „Prymas Stefan Wyszyński” film dok.
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 „Drzwi do lasu”
15.55 „Słowo życia”
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego

16.20 „Mocni w wierze”
16.50 „Ma się rozumieć”
17.00 Informacje dnia
17.10 „Siódmy Sakrament”
17.40 „Prosto o gospodarce”
18.00 „Szkaplerz - znak Maryi” reportaż
18.30 „Geopolityka”
19.00 Modlitwa Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 „Westerplatte Młodych”
20.00 „Warto zauważyć...”
20.30 S. anim. „Brat Franciszek”
21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
21.20 Modlitwa różańcowa
21.50 „Myśląc historia”
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 „Polski punkt widzenia”
23.00 S. „Lalka”
00.20 „Niedziela”
00.25 „Regal”

6.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Skarby z szopy
10.30 Walka o bagaż
11.00 Łowcy staroci: renowacje
13.00 Fani czterech kótek
14.00 Nagi instynkt przetrwania
17.00 Skarby z szopy
18.00 Łowcy staroci
19.00 Jak to działa?
19.30 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Włoska kontrola celna
22.00 Niebezpieczny zawód świata
00.00 Nagi instynkt przetrwania

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Studio Wilno
7.35	Polonia 24
8.00	Rok w ogrodzie
8.30	S. „Dom”
9.55	Wesoła kuchnia Ani i Fabiana
10.05	Zagadki zwierzogromadki
10.20	S. anim. „Ugotuj nam bajkę”
10.35	S. „Kamienna tajemnica”
11.00	S. „Banda Rudego Pająka”
11.35	S. „Imbir i Cytryna”
11.55	S. „Plebania”
12.40	Piękno, zgłoś się!
13.05	Wojciech Cejrowski – boso przez świat
13.30	Giganci historii
14.20	Fajna Polska
15.10	Va Banque
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Ojciec Mateusz”
17.00	Szlakiem miejsc niezwykłych
17.05	Niezlomni polskich kresów
17.35	Całkiem niezła historia
18.10	Zapomniani, odzyskani
18.15	S. „Królowie Śródmieścia”
19.00	Info Wilno
19.15	Evangeliarz Litewski
19.25	Tygiel
19.45	Kamperem po Południu
20.00	Polacy to wiedzą
20.30	Wiadomości
21.00	The Voice of Poland
22.00	Muzeum Polskiej Piosenki
22.10	The Voice of Poland
23.15	Informacje kulturalne
23.30	S. „Ranczo”
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Pole bitwy”
6.30	Weranda
7.00	„Ciepłe spotkania”
7.55	Złoty umysł
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Żyjmy jak można czyszej
10.00	Co dobrego,

	na zawsze”
7.00	Weranda
7.30	Bitwa na czerpaki
8.30	Nie mam tylu lat
9.00	Dzień dobry, Litwo
9.30	Wiadomości
12.00	„Loons: Krzyk z mgły” film dok.
12.55	S. dok. „Tajemnice z góry”
13.45	S. „Sztuka zbrodni”
15.30	Wiadomości
15.45	Koncert życzeń
17.30	„Kuchnia Beaty”
18.30	Wiadomości
19.00	„Zwariowani na punkcie kół”
19.30	Styl
20.30	Panorama
21.00	„Najpiękniejsze pieśni poetów”
22.40	„Respekt - królowa soul” dramat
01.00	„Wiktor Frankenstein” dramat
	
6.05	Filmy anim.
12.15	„Alvin i wiewiórki: Wielka wyprawa” film fab.
14.05	„Fun Size. Szalone Halloween” komedia
15.50	„Krokodyl Dundee” komedia
17.55	W świecie zwierząt
18.30	Wiadomości
19.30	„Jumanji: Przygoda w dżunglii” film fab.
21.50	„Dama za burtą” komedia
00.10	„Wyzwanie dla kumpla” komedia
LRT PLUS	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	„Pole bitwy”
6.30	Weranda
7.00	„Ciepłe spotkania”
7.55	Złoty umysł
9.00	Zacznij od siebie
9.30	Żyjmy jak można czyszej
10.00	Co dobrego,

	sąsiedzie?”
10.30	Białoruska Pogoń
11.00	Jesteśmy z Ukrainy
11.30	Nasza rosyjska ulica
12.00	Śniadanie u sąsiada
12.30	W sercu Litwin
13.30	Zupa naukowa
14.00	Euromaxx
14.35	MŚ w wioślarstwie”
16.30	Żyję w świecie iluzji
17.00	S. „Wspaniałe pomysły”
18.00	„Vaiva. Życie za oknem” film dok.
19.00	Legends. Dziś i na zawsze
20.00	To jest kino
20.30	Panorama
21.00	„Farha” dramat
23.30	„Nędznicy” dramat
00.15	„Najpiękniejsze pieśni poetów”
	
6.00	Seriale anim.
9.00	„Na zdrowie”
9.30	„Historie sukcesów”
10.00	„Droga żywności”
10.30	„Smacznie aż strach”
11.00	„Pięciogwiazdkowe mieszkanie”
11.45, 15.30	MŚ w koszykówce
13.45	„Przygody Gulliwer’a” komedia
17.30	S. dok. „Dom koszykówki”
18.30	Wiadomości TV3
19.30	„galvOK”
22.00	„Le Mans’66” dramat
01.15	„The Poughkeepsie Tapes” film fab.
	
6.10	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem
6.40	S. dok. „Wyścig dookoła świata”
8.00	„Ale numer!”

9.00, 12.35	„Mania chomikowania”
10.00	S. dok. „Podróż Davida Attenborough’a”
11.10	S. dok. „Wyścig dookoła świata”
13.35	S. „Osobowości narodowe pracy”
14.35	„Bitwa ekstrasensów”
17.10	„Orzeł czy reszka”
19.30	„Maska”
22.10	„60 sekund” thriller
00.35	Wrestling
rytas.tv	
6.00	S. „Tajemnice”
8.00	W cieniu mężczyzn
8.30	„W imię bezpieczeństwa”
9.00	S. „Jasnowidz”
10.00	Kwestia gustu
10.30	S. dok. „Ukryta Połoga”
11.00	Laumės juosta 2023
12.00, 23.00	S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
16.00	Wiadomości
16.30	Koncert zespołu „Išjunk šviesą”
17.30	O przyjemnościach łaźni
18.00	Wiadomości
18.30	Bushido ring
19.00	S. „Jasnowidz”
20.00	Wiadomości
20.30	S. dok. „Żywi”
22.30	Wiadomości
	
6.05	„Gwiazdy lombardu”
6.30	„Nagi instyunkt przetrwania”
7.30	„Mężczyźni z gór”
8.25	„Piekielna droga”
9.30	„Przewodnik budowlany”
10.00	„Jestem rajdowcem”
10.30	„Gazas dugnas”
11.00	„Magazynowe wojny”
11.30	„Życie”
12.45	S. dok. „Stado

	rekinów”
13.55	„Przetrwanie”
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”
16.00	„Magazynowe wojny”
18.00	„Gwiazdy lombardu”
19.00	„Najlepsi kierowcy ciężarówek”
20.00	„W dziczy z Bearem Grylsem”
21.00	Wiadomości
22.00	„Dziedzictwo Bourne’a” film fab.
00.50	„Deadfall” dramat
	
6.10	„Po wybraniu Litwy”
6.40	S. dok. „Świat ogrodników”
8.00	S. „Jednostka do zadań specjalnych”
10.20	S. „Candice Renoir”
11.30	„Rolnik szuka żony”
12.30	„Młodzi o 10 lat”
13.30	S. dok. „Świat ogrodników”
14.45	„Zamieśmy się żonami”
15.45	S. „Niewinni”
17.45	S. „Yargi”
18.45	S. „Morderstwa w górach”
19.45	S. „Kapitan Kain”
21.00	S. „Vera”
22.55	„Amonit” dramat
01.20	S. „Ridley”
TVP 1	
6.45	„Balans bieli”
7.20	S. „Janka”
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze
8.40	„Rok w ogrodzie Extra”
9.05	„Rok w ogrodzie Extra”
9.20	„wojsko-polskie.pl”
9.45	„Pełnosprawni”
10.15	S. „Komisarz Alex”

11.10 S. „Ojciec Mateusz”	7.30 „Polskie Parki Narodowe”	20.30 Wiadomości	MUZEUUM”	16.50 „Nowy Rozdział - rejs jachtu generała” film dok.
12.05 „Wiesz czy nie wiesz?”	7.55 „Balans bieli”	21.00 Gość Wiadomości	19.00 „Giganci historii”	17.00 Informacje dnia
13.00 „Nevada Smith” western	8.30 „Pytanie na śniadanie”	21.15 „Minęła 20.”	19.45 S. „Stawka większa niż życie”	17.10 „Historia PL”
15.10 „Z pamięci”	12.50 S. „Stawiam na Tolka Banana”	22.00 „Demaskatorzy”	20.40 „Towarzysze sekretarze oraz inni dygnitarze”	18.00 „Z Parlamentu Europejskiego”
15.25 „Okrasa łamie przepisy”	13.40 „Wędrowiec Polski”	22.15 „Śledczym okiem”	21.05 S. „Dziewczyny ze Lwowa”	18.30 „Nowa ewangelizacja”
15.55 S. „Ogniem i mieczem”	14.15 S. „Na dobre i na złe”	22.50 „W tyle wizji”	21.50 „Powstanie Warszawskie dzień po dniu”	19.00 Modlitwa Anioł Pański
16.55 „Rolnik szuka żony”	15.10 „Okrasa łamie przepisy”	23.30 „W tyle wizji Extra”	21.55 „Był taki dzień”	19.05 Informacje dnia
18.00 Teleexpress	15.40 „Polskie Biesiady”	00.00 Info Wieczór	22.00 „Historia w postaciach zapisana”	19.15 „Rozmowy niedokończone”
18.35 S. „Ojciec Mateusz”	17.00 „Kulturalni PL”		23.45 „Umarłem, aby żyć” dramat	20.25 Święty na każdy dzień
19.25 „Kulisy serialu Ojciec Mateusz”	18.00 Teleexpress	7.30 „Był taki dzień”		20.30 „Manna z nieba”
19.40 „Jaka to melodia?”	18.20 S. „M jak miłość”	7.32 „Informacje kulturalne”	6.30 „Póki nadzieja” film dok.	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
20.30 Wiadomości	19.10 „Polonia 24”	7.45 „Hetman” film anim.	7.45 Muzyczne chwile	21.20 Modlitwa różańcowa
21.15 ALARM!	19.35 „Informacje kulturalne”	8.00 „Krzyż Westerplatte” dokument fab.	8.00 S. dok. „Pielgrzym miłości”	21.50 „Myśląc historia”
21.35 S. „Komisarz Alex”	20.00 „Tacy byliśmy”	8.45 „Miejsce z historią”	8.25 „Mały Katyń – obóz NKWD w Trzebusce” reportaż	22.00 Apel Jasnogórski
22.30 „Furia” dramat	20.30 Wiadomości	9.00 „Dzikie konie. Opowieść z Puszczy” film dok.	8.55, 18.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”	22.20 Informacje dnia
00.55 „Wróg numer jeden” thriller	21.20 „Przykazanie miłości. Historia rodziny Ulmów z Markowej” film dok.	9.50 „Szlakiem miejsc niezwykłych”	9.00 Informacje dnia	22.40 „Polski punkt widzenia”
	22.25 S. „Drogi wolności”	10.00 S. „Dziewczyna i chłopak”	9.15 „Westerplatte Młodych”	23.00 „Polskie dziedzictwo”
8.00 „W Polskę idziemy... czyli jubileusz Wiesława Gołasa”	23.25 „Prosta historia o morderstwie” dramat	11.30 „Na tropie przypraw. Pikantnie i słodko”	10.00 „Ukraińska modlitwa” film dok.	23.30 „Jan Ledóchowski. Część druga: katolik i polityka” film dok.
9.05 „Tamte lata, tamte dni”	01.00 „Midnight News”	11.50 „Minęła rocznica” film dok.	10.55 „Słowo życia”	00.00 „Odpowiedzialni za Kościół”
9.45 „Informacje kulturalne”		12.35 „Informacje kulturalne”	11.00 Informacje dnia	00.30 „Ja jestem z wami przez wszystkie dni aż do skończenia świata” reportaż
10.10 Royal Concertgebouw Orchestra pod dyrekcją Paavo Järvi	7.00 Serwis Info Poranek (7.50 „Jak oni kłamią”)	12.50 S. „Stawka większa niż życie”	11.15 „Retrospekcja”	
11.45 „Kładka Krzysztofa Kuczkowskiego” film dok.	8.50 „Bezpieczna jazda”	13.45 „Było, nie minęło”	11.20 S. dok. „Marianie w Kazachstanie”	7.00 Jak to jest zrobione?
12.55 S. „Alternatywy 4”	10.15 „Salon dziennikarski”	14.05, 19.40	11.40 „Polski punkt widzenia”	9.00 Fani czterech kółek
14.10 „Wydarzenie aktualne”	11.00, 13.45 Serwis Info Dzień weekend	„Kalendarium Powstania Warszawskiego”	12.00 Koronacja Obrazu NMP Uzdrawienia Chorych w Smolicach	10.00 Łowcy staroci
15.10 „Hogo Fogo Homolka” komedia	13.00 „Czym żyje świat Extra”	14.09 „Zaproszenie - Wędrowki wokół Krosna”	14.00 Muzyczne chwile	12.00 Łowcy klasyków
16.40 Film dok.	13.30 „INFO V4+”	14.30 „Kuchnia dwudziestolecia”	14.20 „Ocalić od zapomnienia”	14.00 Łowcy staroci: renowacje
17.50 „Res Poloniae”	16.00 Debata TVP INFO	14.55 „Historia na ten czas”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry	16.00 Zarobić na kamperach
18.30 S. „Zmiennicy”	16.30 Info Dzień	15.00 „Historia w postaciach zapisana”	15.20 Muzyczne chwile	18.00 Jak to jest zrobione?
21.30 „Przerwane dzieciństwo” koncert	17.30 Infomed	16.45 „Wojna Polska 1939. Dzień po dniu”	15.30 „Niedziela”	19.00 Wiejski dom w wielkim stylu
23.35 „Informacje kulturalne”	17.45 Info Kultura	17.05 „Piosenką przez historię”	15.35 „Święty Piotr Julian Eymard” reportaż	20.00 Van Go
	18.00 „Teleexpress”	17.15 „Szlak nadziei”	16.30 „Wierzę w Boga”	21.00 Truckerzy
7.00 „Polonia 24”	18.15 „Teleexpress Extra”	18.00 „Krzyż Westerplatte” dokument fab.	16.45 Święty na każdy dzień	22.00 Niebezpieczny zawód świata
	18.30 „Studio Wschód”	18.45 „Kryptonim		23.00 Nagi instynkt przetrwania
	19.00 Panorama			
	19.20 Serwis Info Wieczór weekend			
	19.30 „Kobiectw okiem”			
	20.00 „Między słowami”			

TVP WILNO	
7.00	Info Wilno
7.15	Wilnoteka
7.30	Piękno, zgłoś się!
7.55	S. „Na dobre i na złe”
8.45	Całkiem niezła historia
9.00	Imbir i Cytryna
9.20	Weterynarze z sercem
9.45	S. anim. „Pamiętnik Florki”
10.00	Detektyw Literka
10.10	Czytanie przed snaniem
10.20	Studio Raban
10.45	Ewangeliarz Litewski
11.00	Uroczystości beatyfikacyjne rodziny Ulmów
13.00	Ziarno
13.25	S. „Plebania”
14.10	Czas w las
14.30	Siła bezsilnych
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
17.50	Trzeci punkt widzenia
18.15	Było, nie minęło
18.40	Zapomniani, odzyskani
18.45	O mnie się nie martw
19.30	Przykazania miłości
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Dom”
22.25	Nowe spojrzenie
22.50	Informacje kulturalne
23.10	The Voice of Poland
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Litwin w sercu
7.00	Dzień Kultury
7.30	Świąteczne myśli
8.00	Wyznania
8.30	Życie na wsi jest dobre
9.00	To jest mój ogród
9.30	Notatki przyrodnika
10.00	Encyklopedia Gustawa
10.30	Dzieci tysiąclecia
11.30	„Głośnik

zwierząt”	12.00	S. dok. „Wiek Natury”
12.50	S. dok. „Aerial Profiles”	
13.45	S. „Poirot”	
15.30	Wiadomości	
15.45	„Detektywi historii”	
16.45	„Dajmy czadu!”	
18.00	Tydzień z Wiadomościami Rowerowymi	
18.30	Wiadomości	
19.00	„Okno na władzę”	
19.30	Tydzień.	
20.30	Panorama	
21.00	S. „Która jest teraz godzina”	
22.00	„Dom Gucci” dramat	
00.35	„Respekt - królowa soul” dramat	
LRT PLUS		
6.00	Filmy anim.	
10.30	„Paddington 2” komedia	
12.40	„Paddington” komedia	
13.55	„Lara Croft Tomb Raider: Kolebka życia” film fab.	
15.00	„Krokodyl Dundee II” komedia	
17.20	Teleloto TV gra	
18.30	Wiadomości	
19.30	„Maska”	
22.00	„Tenet” thriller	
01.00	„Odwet” dramat	
LRT TV		
6.00	Hymn Republiki Litewskiej	
6.05	Filmy anim.	
9.00	Nie ma tylu lat.	
9.30	Drogi	
10.00	7 dni Kowna	
10.30	S. „Wiara i życie”	
11.00	Wyznania	
11.30	Menora	
12.00	Odpust w Szydłowie. Msza Św.	
13.45	S. „Ania nie Anna”	
14.30	Niezapominalne Wilno	
14.40	MŚ w wioślarstwie”	
17.15	„Widokówki z	

podróży”	16.30	Liga Talentów Muzycznych 2023
17.30	Euromaxx	
18.00	Książkowe szczyry	
18.30	Dzień Kultury	
19.00	Festiwal Jazzowy na Zamku w Kłajpedzie 2022	
20.30	Panorama	
21.00	„C(h)oeurs” balet, chor. Alain Platel	
22.55	„Farha” dramat	
00.25	„Dom Gucci” dramat	
BTV		
6.00	Seriale anim.	
8.30	„Zagroda marzeń”	
9.00	„La Maistas”	
10.00	„Świat według kobiet”	
11.00	„Sady marzeń”	
11.30	MŚ w koszykówce. Mecz o 3. miejsce	
13.30	„Pomarańczowy kościół” film dok.	
15.40	MŚ w koszykówce. Finał	
17.40	S. dok. „Dom koszykówki”	
18.30	Wiadomości TV 3	
19.30	„Litewskie talenty”	
22.00	„355” thriller	
00.35	„Park Jurajski” thriller	
BTV		
6.10	Infokomentarze z Arnasem Mazetisem	
6.40	S. dok. „Wyścig dookoła świata”	
8.00	„Kolory lasu”	
8.30	„Róg tura”	
9.00	Strongmani	
10.05	S. dok. „Podróż Davida Attenborougha”	
11.15	S. dok. „Wyścig dookoła świata”	
12.40	„Mania chomikowania”	
13.40	S. „Osobowości narodowe pracy”	
14.45	„Bitwa	

ekstrasensów”	17.10	„Orzeł czy reszka”
19.30	S. „FBI”	
21.30	S. „Czarna lista”	
22.30	„Awakening the Zodiac” thriller	
00.35	„60 sekund” thriller	
rytas.tv		
6.00	S. „Tajemnice”	
8.00	Drogi partyzanckie	
8.30	Akademia wsi	
9.00	Kod zdrowia	
10.00	W świetle koszykówki	
10.30	S. dok. „Ukryta Połaga”	
11.00	Kod zdrowia	
12.00	23.00 S. „Nieoczekiwana sprawiedliwość”	
14.00	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”	
16.00	Wiadomości	
16.30	21.30 24/7	
17.30	Pytanko	
18.00	Wiadomości	
18.30	W świetle koszykówki	
19.00	S. „Jasnowidz”	
20.00	Wiadomości	
20.30	S. dok. „Paranormalne zjawiska 911”	
22.30	Wiadomości	
TVP 1		
6.05	„Gwiazdy lombardu”	
6.30	„Nagi instynkt przetrwania”	
7.30	„Mężczyźni z gór”	
8.30	„Piekielna droga”	
9.30	„Na jednym końcu haczyk”	
10.00	„Zwiadowca przeszłości”	
10.30	„E-gazas dugnas”	
11.00	S. dok. „Na dwóch kołach”	
11.30	S. dok. „Życie”	
12.30	S. „Stado rekinów”	
13.55	„Przetrwanie”	
15.00	„Wyzwanie Złamanej Czaszki”	
16.00	„Magazynowe wojny”	
18.00	„Gwiazdy	

lombardu”	19.00	„Najlepsi kierowcy ciężarówek”
20.00	„W dziczy z Bearem Gryllem”	
21.00	Wiadomości	
22.00	„Furia” dramat	
00.50	„Mythica: Żelazna korona” film fab.	
TVP 1		
6.10	„Po wybraniu Litwy”	
6.40	S. dok. „Świat ogrodników”	
8.00	S. „Jednostka do zadań specjalnych”	
10.20	S. „Candice Renoir”	
11.30	„Rolnik szuka żony”	
12.30	„Przyjęcia z Rachel Allen”	
13.30	Pozdrowienia	
15.45	S. „Niewinni”	
17.45	S. „Yargi”	
18.45	S. „Morderstwa w górach”	
19.45	S. „Kapitan Kain”	
21.00	S. „Francuskie morderstwa”	
23.05	„Czego pragną mężczyźni” komedia	
1.25	„Amonit” dramat	
TVP 1		
6.05	„Sprawa dla reportera”	
7.00	„Słownik polsko@polski”	
7.25	„wojsko-polskie.pl”	
7.55	„Słowo na niedzielę”	
8.00	Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Boskiej na Jasnej Górze	
9.00	„Tydzień”	
9.30	„Zakochaj się w Polsce”	
10.00	„Leśni zapylacze” film dok.	
10.30	„Między ziemią a niebem”	
11.00	Uroczystości beatyfikacyjne rodziny Ulmów	

TVP WILNO	
7.00	Zagadki zwierzogromadki
7.10	Jak to działa
7.40	Imbir i Cytryna
8.00	Nieźłomni polskich kresów
8.30	Tygiel
8.45	Nowe spojrzenie
9.10	Kamperem po południu
9.25	S. „Sześć siostr”
10.30	Kuchnia dwudziestolecia
11.00	Gra słów
11.20	Piosenka u Ciebie
11.45	Tańcząca ze światem
12.10	S. „Ranczo”
13.00	Info Wilno
13.05	Nowe spojrzenie
13.30	Imbir i Cytryna
13.50	Hity wszech czasów
14.40	Piękno, zgłoś się!
15.05	Polacy to wiedzą!
15.35	Moda na język polski
16.00	Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20	S. „Klan”
16.45	S. „Barwy szczęścia”
17.10	Zagadki zwierzogromadki
17.25	Jak to działa
17.50	S. „Czas honoru”
18.35	wojsko-polskie.pl
19.00	Info Wilno
19.15	Studio Wilno
19.40	S. „M jak miłość”
20.30	Wiadomości
21.00	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
21.25	S. „Leśniczówka”
21.50	S. dok. „Reset”
22.50	Informacje kulturalne
23.05	S. „Wojenne dziewczyny”
23.50	Info Wilno
00.10	Studio Wilno
00.25	Sport
00.30	Unia kulinarna
00.50	S. „Czas honoru”
LRT TV	
6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.02	Dzień dobry Litwo

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30	Wiadomości
9.00	S. „Soko Leipzig”
9.45	S. „Komisarz Rex”
10.35	S. „Morderstwo z szansą”
11.30	S. „Diagnoza Betty”
12.15	Euromaxx
13.30	Kto i dlaczego?
13.00	Przyjazna Litwa
14.00, 15.00, 16.00,	Wiadomości
14.20, 15.15	Dzień dobry Litwo
16.15	S. „Zaklinacze koni”
17.00	S. „Obietnica”
18.00	Kto i dlaczego?
18.30	Ważna godzina
19.30	Historie rzeczy
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	Forum LRT
22.30	Wiadomości Rowerowe
23.00	S. „Wikingowie”
23.45	S. „Komisarz Rex”

6.00	Filmy anim.
7.00	S. „Ratownicy”
8.00	S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00	S. „MacGyver”
11.00	S. „Prawie żonaty”
12.00	Wiadomości
13.20	Pani chłopka
14.30	S. „Płomień”
15.30	S. „I odpuść nam nasze winy”
16.30	Dobry wieczór, Litwo
18.30	Wiadomości
19.30	KK2
20.00	Od...do...
21.00	S. „Poważne sprawy”
21.30	Wiadomości
22.30	„Złoto” dramat
00.55	S. „MacGyver”

LRT | PLUS

6.00	Hymn Republiki Litewskiej
6.05	Kuchnia Beaty
7.00	Kto i dlaczego?
7.30	Bitwa na czerpaki
8.30	Drogi
9.00	Dzień dobry Litwo
11.30	Co lepszego,

sąsiedzie?	
12.00	Liga Talentów Muzycznych 2023
13.00	Encyklopedia Gustawa
13.30	Zaklinaczka zwierząt
14.00	Notatki przyrodnika
14.30	„Vaiva. Życie za oknem” film dok.
15.30	Euromaxx
15.45	S. „Służyć i bronić”
16.45	Dzień dobry Litwo
19.00	Weranda
19.30	Lato na kopcu
20.30	Panorama
21.00	Temat dnia
21.30	„Najdłuższe pożegnanie” film dok.
23.00	S. dok. „Genialne pomysły”
00.00	Wiadomości DW (ros.)
00.15	Dziś na świecie (ros.)

6.00	Seriale anim.
7.45	S. „Czy pamiętasz mnie?”
8.55	S. „W wirze miłości”
10.00	S. „Barrister Babu”
11.00	S. „Kobiety lekarz”
12.00	S. „Niewierna”
14.00	S. „Macochoa”
15.00	S. anim.
16.00	TV 3 wiadomości
16.30	TV Pomoc
18.30	TV3 wiadomości
19.30	„W centrum uwagi z E. Jakilaitisem”
20.30	S. „Kobiety kłamią lepiej”
21.00	S. „Zakochani”
21.30	Wieczorne wiadomości TV3
22.30	„World Trade Center” film fab.
01.10	S. „Tajemnica Błatego Konia”

6.00	S. „Ślepa strefa”
7.00, 13.30	Zasady mojej kuchni
8.20, 14.50	S. „Policja wodna”
9.25, 15.55	S. „Agenci wymiaru sprawiedliwości”
10.30	S. „CSI. Miami”
11.30	S. „Mentalista”
12.30	S. „Ślepa strefa”
17.00	Dzień info
17.30	S. „Mentalista”
18.30	S. „CSI. Miami”
19.30	S. „Seal Team”
20.30	„Ale numer!”
21.00	„Zjawa” dramat
00.05	S. „Czarna lista”

6.00	Bushido ring
6.30	S. „Jasnowidz”
10.00	24/7
11.00, 21.25	S. „Na imię ma Kozaim”
12.00	S. dok. „Azja 3600”
12.30	Akademia wsi
13.00	Nowy dzień
14.00, 0.30	S. „Ślad”
15.00	S. „Jasnowidz”
16.00, 18.00	Reporter
16.20	Sport. Pogoda
16.30	S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00, 23.30	Godzina wolności TV
18.20	Sport. Pogoda
18.30, 23.00	Rozmowy nad morzem
19.00	S. „Historia jednego przestępstwa”
20.00, 22.30	Reporter
20.20	Sport. Pogoda
20.50	S. „Jasnowidz”
22.50	Sport. Pogoda

6.25, 16.00	S. „FBI”
7.25	S. „Cobra 11”
8.30	„Autopilot”
9.00	„Gazas dno”
9.30	S. „Współczesna rodzina”
10.00	„Na kołach”
11.00	S. „Rezydenci”
12.00	S. „Tatuśki”
14.00	S. „Cobra 11”
15.00	S. „CSI. NY”
18.00	S. „Simpsonowie”
19.00	S. „Rezydenci”

20.00	„Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00	„Green Book” komedia
23.35	„Piła 5” thriller

6.00	S. „Kadin”
7.00	„Rodzinne melodramaty”
8.00	S. „Zakazany owoc”
9.00	S. „Zranione serce”
10.00	„Cud” dramat
11.00	S. „Bez domu nie jest dobrze”
12.00	S. „Dr House”
13.00	S. „Prawo i porządek”
14.00	S. „Niezapomniany”
15.00	S. „Anupamaa”
15.30	S. „Bądź ze mną”
16.00	„Zamieśmy się żonami”
17.00	„Rodzinne melodramaty”
18.00	S. „Niezapomniany”
19.00	S. „Dr House”
20.00	S. „Prawo i porządek”
21.00	S. „Zabójcze tropiki”
23.15	S. „Francuskie morderstwa”
01.20	S. „Jednostka do zadań specjalnych”

5.50	S. „Klan”
6.15	S. „Dziedzictwo”
7.05	S. „Złoty chłopak”
8.00	Transmisja Mszy Świętej
8.30	„Studio Raban”
9.00	Wiadomości
9.10	„Kwadrans polityczny”
9.25	„Informacje kulturalne”
9.40	S. „Ranczo”
10.40	S. „Komisarz Alex”
11.40	S. „Ojciec Mateusz”
12.25	S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.00	Wiadomości
13.10	Agrobiznes
13.35	„Magazyn Rolniczy”

13.50 „Papugi są wśród nas” film dok.		9.20 „Minęła 8.”	czasu”	dzień
15.00 S. „Złoty chłopak”		10.10 „Minęła 9.”	14.30 „Było, nie minęło”	11.00 Informacje dnia
16.00 Wiadomości	7.00 „Polacy to wiedzą!”	10.40 Plan dnia	15.00 „Krzyż Westerplatte” dokument fab.	11.15 „Rozmowy niedokończone”
16.20, 21.15 „ALARM!”	7.30 „Łemkowska watra”	11.30 Serwis Info Dzień	15.45 „Był taki dzień”	12.00 „Skrzydła miłości” film dok.
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”	7.50 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”	13.00 Info Raport	15.50 „Sierpem w plecy” film dok.	12.20 „Stan bezpieczeństwa państwa”
17.05 S. „Dziedzictwo”	8.00 „Przystanek slow food”	14.30 Serwis Info Dzień	16.20 „Zaginione? Ocalone? Historie zawodów różnych”	12.30 „Polskie dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”	8.30 „Pytanie na śniadanie” (11.35 „Panorama”)	14.20 Info Kultura	16.45 „Giganci historii”	13.00, 19.00 Modlitwa Anioł Pański
18.20 „Jaka to melodia?”	12.05 „Zoom Polonii”	17.30 „Rodzina i praca” (17.45 Info Kultura)	17.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	13.03 Informacje dnia
18.55 S. „Klan”	12.15 „Amerykański kwadrans”	17.40 Info Dzień	18.00 S. „Crimen”	13.20 „Życie lasu. Ptaki”
19.25 S. „Leśniczówka”	12.30 S. „Barwy szczęścia”	18.00 „Teleexpress Extra”	19.00 S. „Na kłopoty... Bednarski”	14.05 „Góralskie nuty” reportaż
20.00 „Jeden z dziesięciu”	13.00 Wiadomości	18.30 „O co chodzi”	19.50 „Towarzysze sekretarze oraz inni dygnitarze”	14.30 Msza Święta z Jasnej Góry
20.30 Wiadomości	13.15 S. „Komisarz Alex”	19.00 Panorama	20.15 „Wojna Polska 1939. Dzień po dniu”	15.20 Muzyczne chwile
21.30 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	14.05 S. „Drogi wolności”	19.20 „Za czy przeciw”	20.35 „Kalendarium Powstania Styczniowego 1863”	15.30 S. „Lalka”
22.10 „Praski Reytan” spektakl	15.00 „Emigranci”	19.55, 22.20 Serwis Info Wieczór	20.40 „Flesz historii”	16.50 „Ma się rozumieć”
23.40 „Tryptyk. Życie i męczeństwo Janosa Esterhazyego” film dok.	16.20 „ALCHEMIK”	20.20 „Jak oni kłamią”	21.00 S. „Z biegiem lat, z biegiem dni”	17.00 Informacje dnia
	16.35 „Laboratorium alchemika”	20.30 Wiadomości	21.55 „Portrety Wojenne. Kobiety - Helena Marusarzówna”	17.10 „Sanktuaria polskie”
8.00 „Muzyczne poranki”	16.40 „Mrówki górą! Sekretne życie roślin”	21.00 Gość Wiadomości	22.25 „Spór o historię”	17.30 „Porady medyczne bonifratrów”
9.05 „Niedziela z...”	17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”	21.15 „Minęła 20.”	23.00 S. „Ekstradycja 3”	18.00 „Świadkowie”
10.00, 16.35, 23.40 „Informacje kulturalne”	17.30 S. „Barwy szczęścia”	22.00 „Resortowe dzieci”	23.50 „Historia na ten czas - Żołnierze Wyklęci”	18.30 Spotkanie Rodziny Radia Maryja we Wrocławiu
10.30 „Hogo Fogo Homolka” komedia	18.00 Teleexpress	22.50 „W tyle wizji”	23.55 „11.09.01” film dok.	21.00 Informacje dnia (wydanie główne)
12.00 S. „Wszystkie stworzenia duże i małe”	18.20 „Słownik polsko@polski”	23.30 „W tyle wizji Extra”		21.20 Modlitwa różańcowa
13.10 „Reżyserzy”	18.55 „Kamperem po Południu”	23.50 „Jak oni kłamią”	6.30 „Wieluń był pierwszy” reportaż	21.50 „Myśląc historia”
14.10 S. „Baśnie z piasku”	19.15 „Polacy Światu”	00.00 Info Wieczór	7.00 „Ze szkolnej ławki”	22.00 Apel Jasnogórski
14.40 „Wejście przez balkon” film dok.	19.30 „Informacje kulturalne”	00.35 „W akcji”	8.15, 23.30 Film dok.	22.20 Informacje dnia
15.15 „Sowia odyseja” film anim.	19.45 „Ci cholerni Polacy. Lotnictwo polskie 1939-1945”		8.35 „Drzwi do lasu”	22.40 „Polski punkt widzenia”
15.55 „Urodzeni artyści”	20.05 „Gra słów. Krzyżówka”	7.00 „Był taki dzień”	8.55 „Kartka z kalendarza - Powstanie Warszawskie”	23.00 „Z wędką nad wodę w Polskę i świat”
17.00 „Całe złoto świata” komedia	20.30 Wiadomości	7.02 „Informacje kulturalne”	9.00 Informacje dnia	
18.40 „Trzeci punkt widzenia”	21.20 S. „Dom”	7.15 S. „Na kłopoty... Bednarski”	9.15 „Wieś - to też Polska”	
19.20 „Książę i dybuk” film dok.	22.55 „Zoom Polonii”	8.05 „Ex Libris”	10.15 „Słowo życia”	6.00 Fani czterech kółek
21.00 „Niespotkanie spokojny człowiek” film TVP	23.05 „Polonia 24”	8.30 „Okrasa łamie przepisy”	10.20 „Filmowe życiorysy”	9.00, 19.30 Jak to jest zrobione?
22.10 „Praski Reytan” spektakl	23.35 „Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2023”	9.00 „Ukryte skarby”	10.30 „Polski chleb” film dok.	10.00 Skarby z szopy
		9.30 „Foto Historie”	10.55, 17.55, 0.55 Święty na każdy	10.30 Walka o bagaż
	6.35, 11.00 Serwis Info Poranek	10.00 „Polska i świat z historią w tle”		11.00, 20.00 Łowcy staroci. renowacje
	8.10 „Jedziemy”	10.15 S. „Dziewczyna i chłopak”		12.00 Łowcy staroci
	8.50 „Agrobiznes”	11.00 „Krótka forma publicystyczna”		14.00 Wojny hotelowe
	9.00 „Jedziemy dalej”	11.05 „Wisła od źródła do ujścia” film dok.		17.00 Skarby z szopy
		11.55 „Tętno pierwotnej puszczy”		18.00 Łowcy staroci
		12.30 „Informacje kulturalne”		19.00 Jak to działa?
		12.45 „Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki”		21.00 Pojedyunki Eda Stafforda
		13.15 S. „Blondynka”		22.00 Nagi instynkt przetrwania
		14.00 „Wojownicy		

Wszystkie środki zebrane podczas charytatywnego turnieju zostaną przekazane na odbudowę Centralnego Szpitala Miejskiego w mieście Izium, w obwodzie charkowskim na Ukrainie.

Turniej organizowany we współpracy z Ambasadą Ukrainy

Embassy of Ukraine
in the Republic
of Lithuania

7TH

CZESŁAW OKINCZYC

GOLF CUP 09 09 2023

CHARYTATYWNY TURNIEJ GOLFOWY
W FORMACIE SCRAMBLE

Wystąpią:

Raminta Naujanyté,
znana jako Bjelle –
kompozytorka, wykonawczyni
i autorka tekstów.

Maryna Pylypenko –
piosenkarka ukraińska.

✉ info@golfclub.lt
☎ +370 616 26 366
🌐 www.golfclub.lt
📍 Golfo g. 20, Girijos k., LT-15130
Vilniaus r. Molėtų pl. 26 km.

Główny partner turnieju:

Hospicjum bł. ks.
Michała Sopoćki

Główni sponsorzy turnieju:

VIESSMANN

Sebastian
Okinczyk

Partnerzy turnieju:

pirmoji
kava

KURIER
WILEŃSKI